

28 MAY - RESPUBLİKA GÜNÜ

28 may 2021-ci il
№19 (8927)

www.muallim.edu.az
muallim@edu.gov.az

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

**Təhsil
millətin
gələcəyidir!**
Heydər Əliyev

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Türkiyənin təcrübəsi bizim üçün çox önəmlidir

Prezident
İlham Əliyev
Türkiyənin
milli təhsil nazirini
qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də Türkiyə Respublikasının milli təhsil naziri Ziya Selçuku qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, türkiyəli naziri salamlayan **Prezident İlham Əliyev** dedi:

-Xoş gəlmisiniz. Sizi görməyimə şadam. Əminəm ki, səfəriniz çox uğurlu olacaq və əlaqələrimiz bütün başqa sahələrdə olduğu kimi, təhsil sahəsində də daha sürətlə inkişaf edəcək.

Bildiyiniz kimi, Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələr ən yüksək səviyyədədir və əl sahə yoxdur ki, biz o sahədə əməkdaşlıq etməyək. İki qardaş ölkə kimi biz bütün

sahələrdə qarşılıqlı hörmət və qarşılıqlı maraqlar əsasında əməkdaşlıq edirik. Təhsil sahəsi də əməkdaşlığımızın önəmli bir hissəsidir. Çünki gənc nəslin yetişdirilməsi, bir-birinə bağlı olması üçün, əlbəttə ki, bu sahədə çox önəmli addımlar atılmalıdır və əslində atılır. Əminəm ki, sizin budəfəki səfəriniz çərçivəsində bir çox önəmli məsələlər müzakirə olunacaq və gələcək işbirliyimiz haqqında konkret planlar tərtib ediləcəkdir.

Bizim ölkəmizdə indi yeni dövr başlamışdır. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra bərpa və yenidənqurma dövrü başlamışdır. Mən sizə azad olunmuş torpaqlarda Ermənistan tərəfindən törədilmiş dağıntılara həsr

edilmiş kitabı da təqdim edəcəyəm. Görəcəksiniz ki, bizim torpaqlarımız nə qədər böyük dağıntılara məruz qalıb. İndi şəhərlərin baş planı hazırlanır və bu baş planların tərkib hissəsi kimi məktəblərin tikintisi nəzərdə tutulur. Şuşa şəhərində ermənilər tərəfindən dağıdılmış məktəbin təməli bu ay qoyulmuşdur. Əziz qardaşım, hörmətli Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səfəri çərçivəsində Türkiyə tərəfindən təklif edilmiş bir hədiyyə kimi, məktəbin də təməlqoyma mərasimi proqramda öz əksini tapıbdır.

Biz hazırda bu sahə ilə bağlı çox ciddi işləməyə aparırıq. Türkiyənin təcrübəsi bizim üçün çox önəmlidir. Həm təhsil, təhsilin key-

fiyyətini qaldırılması, eyni zamanda, Türkiyə və Azərbaycan gənclərinin bir-birinə daha sıx bağlı olması ilə əlaqədar əlavə təkliflər də müzakirə edilməlidir. Çünki biz elə bir güclü müttəfiqlik yaratmışıq ki, gələcək nəsillər öz addımlarını bu müttəfiqliyə, bu qardaşlığa uyğun atmalıdırlar və indidən bir-birinə sıx bağlı olmalıdırlar. Hesab edirəm ki, bu məqsədlə müxtəlif tədbirlər - gənclər forumları, birgə təhsil proqramları və digər tədbirlər keçirilməlidir. Əminəm ki, siz səfər çərçivəsində bu məsələləri öz həmkarınızla geniş müzakirə edəcəksiniz.

Bir daha xoş gəlmisiniz.

⇒Ardı səh.2

Video Dərslər Portalı

Portaldakı ümumi video resurs sayı **6367** ədəd təşkil edir

Portala son bir ildə ümumi baxış sayı **7.5** milyonlu ahata edib

Qəbullaşdırılan təhsil sahələri

- Məktəblər
- Ünvanlı təhsil
- Peşə təhsili
- Məktəblərdən kənar təhsil
- STEAM sahələri

⇒ səh.7

Videodərslər portalının imkanları genişləndirilir

"QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!" dedik, bunu düşməne də söylətdik"

⇒ səh.9

Z nəsli pandemiya dövründə

⇒ səh.13

Türkiyənin təcrübəsi bizim üçün çox önəmlidir

← Əvvəli səh.1

Türkiyənin milli təhsil naziri **Ziya Selçuk** dedi:

- Hörmətli cənab Prezident. Bizi qəbul etdiyiniz, vaxt ayırdığınız üçün çox təşəkkür edirik. Hörmətli Prezidentimizin, Türkiyə xalqının salamları ilə buraya gəldik və böyük bir sevinclə gəldik. Qarabağ Zəfərinin - tarixə yazılan bu Qarabağ Zəfərinin qəlbi-mizdəki sevinci ilə buradayıq. Min ildən sonra da Sizin adınız tarixdə uşaqlar tərəfindən tərənnüm ediləcək və uşaqlar Sizin adınızı, xalqın, şəhid olan əsgərlərimizin adını əzbər söyləyəcəklər, İnşallah. Bu, küçələrə çıxan bütün türk vətəndaşlarının son dövrlərdə yaşadığı ən böyük sevincdir və biz çox xoşbəxtik.

Bununla yanaşı, bizim aramızdakı təhsil proqramları, təhsilin inkişafı, gələcəklə bağlı görüləcək işlərlə əlaqədar heç bir problem ola bilməz. Biz hamısını həll edirik. Mən bunların texniki tərəfləri ilə Sizi məşğul etmək istəmirəm. Həmkarım, dostumla birlikdə biz nə lazımdırsa, artıqlaması ilə edirik. Heç narahatlığınız olmasın. Sizin əməlləriniz bizim üçün kifayətdir. Bu çərçivədə peşə fəaliyyəti ilə bağlı imzaladığımız protokol da hazırda həyata keçirilir. Bu gün də onunla bağlı müzakirələri davam etdirəcəyik. Bizim əlaqələrimiz, münasibətimiz rəsmi münasibətdən də yüksək səviyyədə davam edir. Proseslərin, işlərin sürətləndirilməsi üçün nə lazımdırsa, birlikdə edirik.

Digər məsələlər də həll edilir. Xüsusilə, FETÖ məsələsində Sizin göstərdiyiniz qətiyyət, verdiyiniz dəstək bizim üçün çox mühümdür. O da bizə böyük xoşbəxtlik və sevinc verir. Bunun üçün çox şadıq. Bundan başqa, biz görülməli olan bütün iş və prosesləri qaydasına qoyacağıq, dostlarımızla birlikdə həll edəcəyik və sonra da Sizə məruzə edəcəyik, cənab Prezident. Heç narahat olmayın. Nə lazımdırsa, biz bu işlərin başındayıq, izindəyik, cənab Prezident.

Mən bizi qəbul etdiyiniz üçün bir daha təşəkkürlərimi və ehtiramımı bildirirəm.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Mən çox şadam ki, peşə təhsili ilə bağlı işlər davam edir. Buna çox böyük ehtiyac var. Xüsusilə, Azərbaycan, dediyim kimi, bu gün böyük quruculuq işlərinin astanasındadır və həm azad edilmiş torpaqlarda, həm də bütün ölkə üzrə yeni təhsilli kadrların hazırlanması çox böyük önəm daşıyır. Ona görə azad edilmiş torpaqlarda ixtisaslar üzrə, o bölgələrin potensialına uyğun olaraq peşə məktəbləri yaradılmalıdır. Əlbəttə ki, biz Türkiyə tərəfinin dəstəyinə ümid edirik.

Mən artıq göstəriş vermişəm ki, bizim təhsil proqramlarımızda, məktəblərdə və ali məktəblərdə, universitetlərdə tarix dərslərinə İkinci Qarabağ müharibəsi mövzusu mütləq salınsın. İndi bizim müvafiq qurumlar, o cümlədən Təhsil Nazirliyi bu məsələ üzərində çalışır ki, bizim bu şanlı tariximiz dəqiqliklə öyrənilsin. Çünki beynəlxalq mətbuatda bu günə qədər İkinci Qarabağ müharibəsi ilə bağlı yanlış və təhrif edilmiş məlumat dərc edilir. Ona görə real həqiqətləri, həqiqətə əsaslanmış bu tarixi biz həm öz vətəndaşlarımıza, həm də dünyaya çatdırmalıyıq. Ümid edirəm ki, Türkiyənin tarix dərslərlərində də bu məsələ öz əksini tapacaq. Xüsusilə, nəzərə alsaq ki, Türkiyə

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin milli təhsil nazirini qəbul edib

Prezident İlham Əliyev

Türkiyənin təcrübəsi bizim üçün çox önəmlidir. Həm təhsil, təhsilin keyfiyyətinin qaldırılması, eyni zamanda, Türkiyə və Azərbaycan gənclərinin bir-birinə daha sıx bağlı olması ilə əlaqədar əlavə təkliflər də müzakirə edilməlidir. Çünki biz elə bir güclü müttəfiqlik yaratmışıq ki, gələcək nəsillər öz addımlarını bu müttəfiqliyə, bu qardaşlığa uyğun atmalıdırlar və indidən bir-birinə sıx bağlı olmalıdırlar. Hesab edirəm ki, bu məqsədlə müxtəlif tədbirlər - gənclər forumları, birgə təhsil proqramları və digər tədbirlər keçirilməlidir. Əminəm ki, siz səfər çərçivəsində bu məsələləri öz həmkarınızla geniş müzakirə edəcəksiniz.

Mən çox şadam ki, peşə təhsili ilə bağlı işlər davam edir. Buna çox böyük ehtiyac var. Xüsusilə, Azərbaycan, dediyim kimi, bu gün böyük quruculuq işlərinin astanasındadır və həm azad edilmiş torpaqlarda, həm də bütün ölkə üzrə yeni təhsilli kadrların hazırlanması çox böyük önəm daşıyır. Ona görə azad edilmiş torpaqlarda ixtisaslar üzrə, o bölgələrin potensialına uyğun olaraq peşə məktəbləri yaradılmalıdır. Əlbəttə ki, biz Türkiyə tərəfinin dəstəyinə ümid edirik.

müharibənin ilk saatlarından Azərbaycana çox böyük siyasi və mənəvi dəstək göstərmişdir. Əziz Qardaşım, Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilk dəqiqələrdən, ilk saatlardan bəyanatlarla çıxış etmiş və demişdir ki, Türkiyə Azərbaycanın yanındadır. Bunun çox böyük mənəvi və siyasi əhəmiyyəti olmuşdur. Azərbaycan 44 gün ərzində ədaləti, öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi və 30 illik işğala son qoyuldu.

Ona görə bizim gənc nəsəlimiz, əlbəttə ki, tarixi olduğu kimi bilməlidir. Mən oxuduğum dövrdə biz təhrif edilmiş tarixi öyrənirdik. Azərbaycan xalqının qanını axıdan daşnak-bolşevik bandalarının rəhbərləri qəhrəman kimi təqdim edilirdi. Mən məktəbdə və ali məktəbdə oxuyarkən bu kitablar, bu saxta tarix kitabları əsasında oxumuşam. Biz müstəqilliyə qovuşandan sonra real tarixi bildik. Qəhrəmanlar düşmən kimi göstərilirdi, düşmənlər qəhrəman kimi. Ona görə biz - sovetlər birliyində yaşamış insanlar, - sovetlər birliyi dağılanda mənim 30 yaşım var idi, bütün təhsilimi bitirmişdim, - ondan sonra öyrəndim ki, bizə nə qədər ziyanlı və saxta tarix təqdim edilmiş. Ona görə indiki şəraitdə biz həm qədim tariximizi, eyni zamanda, müasir tariximizi olduğu kimi təqdim etməliyik və bu sahədə bərabər çalışacağıq.

Ziya Selçuk: İnşallah.

Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezidentinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Rəcəb Tayyib Ərdoğanla çatdırmağı xahiş etdi.

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2021-ci ildə Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının yaradılmasının 100 illiyi tamam olur.

Bakı Musiqi Akademiyası müsəlman Şərqi yeni tipli ali musiqi təhsili ocağı kimi dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin təşəbbüsü ilə fəaliyyətə başlamışdır. Hələ ilk illərdən tədris prosesində Şərqi musiqisinin çoxəsrlik ənənələrini və Avropa musiqi təhsilinin qabaqcıl təcrübəsini vahid məcrada birləşdirən, peşəkar musiqiçilərin hazırlanmasına və klassik musiqi irsimizin sistemli öyrənilməsinə xüsusi diqqət göstərən Akademiya ötən müddət ərzində nailiyyətlərlə zəngin böyük bir inkişaf yolu keçmiş, üzərinə düşən vəzifələrin öhdəsindən həmişə layiqincə gəlmişdir. Azərbaycan mədəniyyəti tarixinə parlaq səhifələr yazan, musiqi sənətimizi ölkəmizin hüdudlarından xeyli uzaqlarda da uğurla təmsil edən və yaradıcılığı Azərbaycan musiqisinin qızıl fonduna daxil olan görkəmli sənətkarların, tanınmış ifaçıların bir neçə nəsli məhz Bakı Musiqi

Akademiyasının məzunlarıdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafında və professional musiqiçilərin yetişməsində mühüm rol oynamış Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının 100 illik yubileyinin qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə birlikdə Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının 100 illik yubileyinə dair tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 26 may 2021-ci il

Azərbaycan Respublikasında modul tipli təhsil müəssisələrinin quraşdırılması işlərinin davam etdirilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasında təhsil infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının ərazisində modul tipli təhsil müəssisələrinin (siyahı əlavə olunur) quraşdırılması məqsədilə “Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü”nün 1.13.3-cü yarımbəndində göstərilmiş 10,0 (on) milyon manat Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinə ayrılсын.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulan məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 26 may 2021-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2021-ci il 26 may tarixli Sərəncamına əlavə

Azərbaycan Respublikasının ərazisində quraşdırılması nəzərdə tutulan modul tipli məktəblərin SİYAHISI

Sıra №-si	Tədbirin adı	Ayrılan vəsait (manatla)	İcra müddəti
1.	Ağsu rayonunun Təklə kəndində 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
2.	Cəlilabad rayonunun Şorbaçı kəndində 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
3.	Cəlilabad rayonunun Şükürlü kəndində 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
4.	Cəlilabad rayonunun Alaşar kəndində 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
5.	Cəlilabad rayonunun Hasıllı kəndində 80 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
6.	Cəlilabad rayonunun Cəfəri kəndində 20 şagird yerlik modul tipli ibtidai orta məktəbin quraşdırılması	207.000,0	2021
7.	Cəlilabad rayonunun Albalan kəndində 96 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	382.000,0	2021
8.	Daşkəsən rayonunun Qabaqtəpə kəndində 96 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	382.000,0	2021
9.	Daşkəsən rayonunun Qaratağlar kəndində 40 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	256.000,0	2021
10.	Gədəbəy rayonunun Pərizamanlı kəndində 96 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	382.000,0	2021
11.	Gədəbəy rayonunun Qaravəllilər kəndində 56 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	283.000,0	2021
12.	Xaçmaz rayonunun Xudatkənd kəndində 132 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	425.000,0	2021
13.	İmişli rayonunun Axıcanlı kəndində 132 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	425.000,0	2021
14.	İmişli rayonunun Məmmədli kəndində 96 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	382.000,0	2021
15.	Qax rayonunun Çüdüllü kəndində 56 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	283.000,0	2021

16.	Quba rayonunun Şuduq kəndində 40 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	256.000,0	2021
17.	Quba rayonunun Qrız kəndində 20 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	207.000,0	2021
18.	Qusar rayonunun Qənərçay kəndində 56 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	283.000,0	2021
19.	Qobustan rayonunun Ərəbşahverdi kəndində 80 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
20.	Lerik rayonunun Şonayçola kəndində 56 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	283.000,0	2021
21.	Lerik rayonunun Ordahal kəndində 20 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	207.000,0	2021
22.	Sabirabad rayonunun Qaragünə kəndində 1 nömrəli 132 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	424.000,0	2021
23.	Şabran rayonunun Söhbətli kəndində 40 şagird yerlik modul tipli ibtidai məktəbin quraşdırılması	256.000,0	2021
24.	Şamaxı rayonunun Pırpəhli kəndində 40 şagird yerlik ümumi orta məktəbin quraşdırılması	256.000,0	2021
25.	Şəmkir rayonunun Yuxarı Çaykənd kəndində 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
26.	Tovuz rayonunun Baqqallı kəndində 56 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	283.000,0	2021
27.	Tovuz rayonunun Pələkli kəndində 40 şagird yerlik ümumi orta məktəbin quraşdırılması	256.000,0	2021
28.	Tərtər rayonunun Şıxarx kəndində 1 nömrəli 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
29.	Ucar rayonunun Yuxarı Şilyan kəndində 96 şagird yerlik modul tipli ümumi orta məktəbin quraşdırılması	382.000,0	2021
30.	Yardımlı rayonunun Arvana kəndində 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
31.	Yardımlı rayonunun Bərcan kəndində 80 şagird yerlik modul tipli tam orta məktəbin quraşdırılması	350.000,0	2021
Cəmi:		10.000 000,0	

Türkiyə və Azərbaycan arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıq yüksələn xətlə inkişaf edir

Əməkdaşlığın cari vəziyyəti və gələcək perspektivləri müzakirə olunub

Mayın 20-də təhsil naziri Emin Əmrullayev Türkiyə Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı yeni səfiri Cahit Bağcı və Türkiyə Maarif Vəqfinin sədri Birol Akgünün rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüş zamanı iki ölkə arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın cari vəziyyəti və gələcək

perspektivləri müzakirə edilib. Həmçinin mayın sonunda Türkiyə Respublikasının milli təhsil naziri Ziya Selçukun ölkəmizə gözlənilən səfərinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Görüşün sonunda Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə Türkiyə Maarif Vəqfi arasında Protokol imzalanıb.

Qazi Universiteti ilə əməkdaşlıq yüksək qiymətləndirilib

Mayın 25-də təhsil naziri Emin Əmrullayev Türkiyə Respublikası Qazi Universitetinin rektoru Musa Yıldızın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüş zamanı təhsil naziri Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında ali təhsil sahəsində əməkdaşlıq çərçivəsində görü-

lən işlər barədə qonaqlara məlumat verib.

Nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfəri çərçivəsində Qazi Universiteti ilə Azərbaycan Texniki Universiteti arasında ikili diplom proqramı haqqında müqavilənin və Mingəçevir Dövlət Universiteti ilə əməkdaşlıq protokolunun imzalanması yüksək qiymətləndirilib.

“Türkiyə-Azərbaycan arasında təhsil əməkdaşlığı”

Mayın 25-də Türkiyənin Qazi Universitetinin rektoru Musa Yıldızın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə Azərbaycanın aparıcı ali təhsil müəssisələrinin rektorları arasında “Türkiyə-Azərbaycan arasında təhsil əməkdaşlığı” mövzusunda görüş keçirilib.

Tədbiri açan təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov öncə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi adından ölkəmizdə səfərdə olan qardaş Türkiyənin Qazi Universitetinin nümayəndə heyətini ürəkden salamlayıb, dərin hörmət və ehtiramını bildirib.

“Mühəndis kadrların hazırlığında Türkiyə-Azərbaycan universitetlərinin əməkdaşlıq perspektivləri” mövzusunda çıxış edən F.Qurbanov qeyd edib ki, Azərbaycan və Türkiyə arasındakı dostluq və qardaşlıq münasibətləri ciddi əsaslara malikdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” fəlsəfəsi ilə əsaslı təmələ sahib olan tarixi köklərə və qardaşlığa söykənən, hər zaman həmrəylik nümayiş etdirən Azərbaycan və Türkiyə arasında əlaqələr siyasi, iqtisadi-ticarət, humanitar, hərbi və digər sahələrdə uğurla inkişaf edir.

Bu gün Türkiyə Respublikası əhəmiyyətli sosial-iqtisadi və elmi tərəqqi, hərtərəfli inkişaf yolu keçərək dünya miqyasında müstəqil siyasət yürüdən güc mərkəzinə çevrilməmişdir.

Fəxr hissi ilə qeyd edə bilirik ki, qırıqlar tellərlə bir-birinə bağlı olan xalqlarımızın iradəsindən qaynaqlanan və “Bir millət, iki dövlət” prinsipinə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri hazırda özünü ən yüksək səviyyəsindəndir.

Təhsil nazirinin müavini xüsusilə qeyd edib ki, dostluq və qardaşlıq üzərində qurulmuş dövlətlərarası münasibətlərimizin bu səviyyəyə gəlib çatmasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın misilsiz rolları var. Çoxşəxli ikitərəfli əlaqələrimizin daha da möhkəmləndirilməsi yolunda onların qətiyyətli siyasəti, qardaş ölkənin, Türkiyənin Azərbaycanın özəli torpaqlarının işğaldan azad edilməsi uğrunda haqq işinə bütün müstəvilərdə açıq, tərəddüdsüz mənəvi və siyasi dəstəyi xalqımız tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilib. Bütün sahələrdə Türkiyə-Azərbaycan dostluğu, qardaşlığı, birliyi özünü təsdiq etdi və 44 gün davam edən İkinci Qarabağ müharibəsində Türkiyənin Azərbaycana göstərdiyi dəstək, əlbəttə, həmişə bizim xatirimizdə olacaqdır, bizim qəlbimizdə yaşayacaqdır. Qələbəni qeyd etdiyimiz günlərdə paytaxtımızda və ölkənin bütün bölgələrində bayraqlarımız ölkələrimizin varlı-

ğını və gücünü dünyaya, həmçinin dostlarımıza və düşmənlərimizə tanıdırdı.

Nazir müavini bütün sahələrdə olduğu kimi, təhsil sahəsində də ölkələrimiz arasında əlaqələrin yüksələn xətt üzrə inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb. Müasir dövrün tələbləri elm, təhsil sahəsində inteqrasiyanın dərinləşdirilməsinin, bu sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyini göstərir. Bu baxımdan yüksək ixtisaslı kadr hazırlığı məqsədilə xarici, xüsusilə Türkiyənin qabaqcıl ali təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin davamlı inkişaf etdirilməsi universitetlərin fəaliyyətinin prioritet istiqamətləri kimi müəyyənləşdirilmişdir.

F.Qurbanov bildirib ki, 2018-ci ildə Azərbaycan ali təhsil sisteminin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin müasirləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı” təsdiq edilmişdir. Dövlət Proqramının icra istiqamətlərinə yerli ali təhsil müəssisələrində beynəlxalq ikili diplom proqramlarının təsis edilməsi və Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsilinin təşkili aiddir.

Dövlət Proqramı çərçivəsində təsis edilməsi nəzərdə tutulan 5 beynəlxalq ikili diplom proqramından 3-ü (ADPU-CVU-Təhsil ixtisası, ADA-CVU-Kompyuter elmləri, BMU-İnha Universiteti-Mühəndislik) 2020-ci ildə təsis olunaraq fəaliyyətə başlamışdır ki, bu proqramlar üzrə hazırda 115 tələbə təhsil alır. Bu-

nunla yanaşı, Türkiyənin müvafiq universiteti ilə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti arasında da ikili diplom proqramının təsis edilməsi istiqamətində danışıqlar davam etdirilir.

Dövlət Proqramının ikinci istiqaməti üzrə isə hazırda 80-ə yaxın gənc tədqiqatçı təhsilini Türkiyə, ABŞ, Almaniya, Böyük Britaniya və digər inkişaf etmiş ölkələrdə davam etdirir. Onların sırasında Türkiyədə təhsil alanlar üstünlük təşkil edir. Bildiyimiz kimi, Qazi Universiteti Türkiyədə tibb təhsili üzrə yüksək ixtisaslı mütəxəssis hazırlığı sahəsində böyük təcrübəyə malikdir. Bu səbəbdən, “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində Qazi Universitetində təhsil almaq hüququ qazanmış 50-yə yaxın Azərbaycan vətəndaşından 38-i məhz Qazi Universitetinin tibb ixtisasını seçib.

Nazir müavini vurğulayıb ki, bununla yanaşı, son illər ərzində Azərbaycan və Türkiyə ali təhsil müəssisələri Mevlana mübadilə proqramı, Erasmus mobil-lik proqramı və digər təhsil proqramları çərçivələrində uğurla əməkdaşlıq edir. Azərbaycanda təhsil alan 90 ölkənin əcnəbi tələbələri arasında Türkiyə Respublikasının vətəndaşlarının sayı 40% çoxdur. Həmçinin Türkiyə ali təhsil müəssisələrində təhsil alan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının sayı 23 min təşkil edir.

Qeyd edilməlidir ki, son bir il ərzində COVID-19 pandemiyası dünyanın bütün ölkələrində tam fərqli bir vəziyyət yaradıb, sosial-iqtisadi prioritetlərə yenidən baxılmasını zəruri edib. Pandemiyanın əhəmiyyətli

yətli dərəcədə təsir etdiyi sahələrdən biri də təhsil sahəsidir. Yaranmış vəziyyət göstərdi ki, dəyişən dünyada təhsil mobil transformasiyaya hazır olmalıdır, yeni reallıqlara dərhal uyğunlaşmalıdır. Pandemiya şəraitində tədrisin təşkili məhz informasiya və rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi vasitəsilə mümkün olmuşdur.

Mövcud vəziyyətdə təhsilin davamlılığını təmin etmək üçün digər vacib amil – birgə fəaliyyəti gücləndirmək və yaranmış çətinliklərlə mübarizədə səyləri birləşdirmək olmuşdur. Qeyd edim ki, pandemiya dövründə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Texniki Universiteti və Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbələri üçün Qazi və Ankara Universitetləri tərəfindən bir sıra ixtisaslar üzrə məsafədən təhsil təşkil edilib.

70 min tələbə kontingentinə ev sahibliyi edən bir əsrlik tarixə malik Qazi Universitetinin mühəndislik sahəsindəki təcrübəsini nəzərə alaraq Azərbaycan Texniki Universiteti mövcud əməkdaşlığı daha da inkişaf etdirmək məqsədilə bakalavr pilləsi səviyyəsində Maşın mühəndisliyi (İmalat mühəndisliyi), Metallurgiya və materiallar mühəndisliyi və Elektrik və elektronika mühəndisliyi ixtisasları üzrə ikili diplom proqramının təsis olunması istiqamətində Qazi Universiteti ilə müqavilə imzalayıb. Həmçinin, Qazi Universiteti ilə Mingəçevir Dövlət Universiteti və Azərbaycan Tibb Universiteti arasında əməkdaşlıq haqqında Müqavilələr imzalanıb.

F.Qurbanov ümidvar olduğunu diqqətə çatdırıb ki, səfər çərçivəsində imzalanan müqavilələr və bugünkü görüşümüzə aparılan müzakirələr Azərbaycan-Türkiyə universitetləri arasında əməkdaşlığın inkişafına öz töhfəsini verəcək, birgə tədqiqatların aparılması, tələbə-müəllim mübadiləsi və mütəxəssislərin cəlb olunması sahəsində əlaqələri daha da genişləndirəcək.

F.Qurbanov əmin olduğunu bildirib ki, təhsil sahəsində səmərəli və fəal əməkdaşlığımız, qarşılıqlı inam, etimad və dəstəyə əsaslanan ardıcıl mövqeyimiz və fəaliyyətimiz bundan sonra da ölkələrimizdə elmin və təhsilin inkişafına xidmət edəcəkdir.

Sonra çıxış edən Qazi Universitetinin rektoru Musa Yıldız Azərbaycan və Türkiyə ali təhsil müəssisələri arasında qurulan əməkdaşlıqların yüksək nəticələr verəcəyindən əminliyini ifadə edib. Rektor rəhbəri olduğu universitetin təqdimatını edib, ali təhsil müəssisəsi haqqında geniş məlumat verib.

Sonda müzakirələr aparılıb, suallar cavablandırılıb.

“Qalib müəllim” müsabiqəsinin mükafatlandırma mərasimi

Mayın 27-də Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Qalib müəllim” müsabiqəsinin mükafatlandırma mərasimi baş tutub.

Mərasimdə təhsil naziri Emin Əmrullayev və ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyənin milli təhsil naziri Ziya Selçuk iştirak edib.

Mərasimdə çıxış edən təhsil naziri Emin Əmrullayev Vətən müharibəsi qəhrəmanlarının tanındılması baxımından bu cür müsabiqələrin təşkilinin əhəmiyyətindən danışmış və qalibləri təbrik edib.

Daha sonra çıxış edən Türkiyənin milli təhsil naziri Ziya Selçuk iki ölkə arasında qardaşlıq əlaqələrindən söz açıb. Ziya Selçuk belə bir tədbirdə iştirakı üçün məmnunluq hissi keçirdiyini dilə gətirib və hər kəsə uğurlar arzulayıb.

Sonra müsabiqənin qaliblərinə mükafatlar təqdim edilib. Münsiflər heyətinin seçiminə əsasən, 5 qalib müəyyənləşib. Belə ki, Azərbaycan Jurnalistlər Şəbəkəsi İctimai Birliyinin sədri Ayaz Mirzəyev I yer, Laçın rayon C.Quliyev adına Çorman kənd ümumi orta məktəbinin Uşaq birliyi rəhbəri Türkan Nəsibova II yer, İctimai Televiziyanın böyük redaktoru Samirə Sultanova III yer, Azərbaycan Televiziyasının (AzTV) müxbiri Elnur Ələkbərov IV yer, “Kanal 35” televiziyası və “Naxçıvanın səsi” radiosunun müxbiri Əziz Cəfəri isə V yerə layiq görülüb.

Qeyd edək ki, müsabiqənin keçirilməsində məqsəd 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak edən, eyni zamanda qalib əsgərin formalaşmasında rolunu Azərbaycan müəllimlərinin tanındılması olub. Müsabiqəyə ümumilikdə 55 videohekayə göndərilmişdi.

Təhsil naziri Qəbələ, Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala və Balakən rayon sakinlərini qəbul edəcək

Təhsil naziri Emin Əmrullayev 31 may 2021-ci il saat 16:00-da Qəbələ, Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala və Balakən rayon sakinlərini videoabğlantı vasitəsilə qəbul edəcək. Qəbulda həmin rayonlarda müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər də iştirak edə bilərlər.

Videoqəbulun təşkil edilməsində əsas məqsəd vətəndaşların Təhsil Nazirliyinə müraciət imkanlarını müasir texnologiyalardan istifadə etməklə genişləndirmək, regionlarda yaşayanlara nazirliyin inzibati binasına gəlmədən

vəzifəli şəxslərlə videoabğlantı vasitəsilə birbaşa əlaqə imkanının yaradılmasıdır.

Vətəndaşlar videoqəbulun keçirildiyi otağa qəbul yazılanlar siyahısı və şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlər əsasında buraxılacaqlar. Qəbulun keçirildiyi yerdə müvafiq sanitariya-gigiyena normalarına əməl olunmalıdır. Videoqəbulda bir müraciətə bağlı eyni vaxtda birdən artıq şəxsin iştirakına icazə verilmir.

Videoqəbulda vətəndaşın müraciəti ilə bağlı lazımı sənədlərin təqdim edil-

məsi zərurəti yaranıqda, ona həmin sənədləri birbaşa qəbulun keçirildiyi qurumun səlahiyyətli işçisinə və ya elektron formada təqdim etmək imkanı verəcək. Həmin sənədlər araşdırılması üçün Təhsil Nazirliyinə yönləndiriləcək.

Araşdırma tələb edən müraciətlərin cavablandırılması vətəndaşın qeyd etdiyi elektron ünvan vasitəsilə elektron formada, yaxud müraciət edən xahişinə əsasən poçt ünvanı ilə yazılı və ya əlaqə telefonu vasitəsilə şifahi qaydada həyata keçiriləcək.

Böyük Britaniyanın ixracat naziri ilə görüş

Mayın 21-də təhsil naziri Emin Əmrullayev Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının ixracat naziri Qraham Stüartın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Görüş zamanı Azərbaycan Respublikası ilə Böyük Britaniya arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və gələcək inkişaf perspektivləri müzakirə edilib. Tərəflər, həmçinin Britaniya Şurasının dəstəyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən layihələr ətrafında fikir mübadiləsi aparıb.

Görüşün sonunda Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə Britaniya Şurasının ölkəmizdəki Nümayəndəliyi arasında illik fəaliyyət planı imzalanıb.

Təhsil naziri paytaxt məktəbində olub

Mayın 21-də təhsil naziri Emin Əmrullayev Bakı şəhəri Əhmədli qəsəbəsində yerləşən 171 nömrəli tam orta məktəbdə olub.

Pandemiya şəraitində tədrisin vəziyyəti ilə tanış olan təhsil naziri şagird və müəllimlərlə söhbət edib.

Şagirdlərlə ünsiyyət zamanı onlar əyani dərslərin bərpasına sevinclərini bildiriblər.

“Onlayn dərslər”in seçilənləri

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi (BŞTİ) tərəfindən “Onlayn dərslər” müsabiqəsinin qalibləri təltif olunub.

Belə ki, müsabiqənin nəticələrinə əsasən, 12 onlayn dərslər nümunəsi qalibinə diplom, 12 fərqlənən dərslər nümunəsi sahibinə isə təşəkkürnamə təqdim olunub.

BŞTİ-nin müdiri Mehriban Vəliyeva diplom və təşəkkürnamələri qaliblərə təqdim edib, onlara təbriklərini çatdırıb. Müsabiqənin əhəmiyyətini yüksək dəyərləndirən M.Vəliyeva hər bir müəllimin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdiyini söyləyib, onlara uğurlar arzulayıb.

Müəllimlər onlara göstərilən diqqətə görə təşəkkürlərini bildirib, bundan sonra da sayılı çalışacağını ifadə ediblər.

“Yol arkaşım kitab” E-twinning layihəsi

“Yol arkaşım kitab” E-twinning layihəsi İzmir Çiğli Təkəli orta məktəbin müəllimi Fatma Kolçak və Ankara Sincan Hacı Bektaş Veli orta məktəbinin müəllimi Esra Şimşəyin təşkil edilib.

Türkiyənin müxtəlif vilayətlərindən 5 (Osmanlı orta okulu-Zonguldak/E-reğli, Hacı Bektaş Veli-Orta okulu-Ankara-Sincan, Tekel Orta okulu-İzmir-Çiğli, Düşünür Koleji-Antalya-Muratpaşa, Sinan Göktürk Orta okulu-Sapanca) və Bakı şəhərindən 5 məktəbin (Elitar Gimnaziya, Heydər Əliyev adına lisey, 62 nömrəli tam orta məktəb, Bakı Slavyan Universiteti nəzdində Məktəb Lisey Kompleksi, 119 nömrəli tam orta məktəb) əməkdaşlığı əsasında yanvar ayında başlayan layihənin mayda sona çatması planlaşdırılıb. Bu layihənin məqsədi şagirdlərimizin ana dili dərslərinin təməli olan oxu, yazı, dinləyib-anlama, danışma bacarıqları və ki-

tab oxuma vərdişlərini inkişaf etdirməkdir. 10 müəllim və 50 şagirdin yer aldığı “Yol arkaşım kitab” layihəsi fərqli mədəniyyətləri tanımaqla yanaşı, Rəqəmsal təhsilə inteqrasiyanı, eləcə də adaptasiyanı və yeni texnologiyalardan istifadə edə bilmək bacarıqlarını hədəfə almış bir-birindən maraqlı, düşündürücü, qeyri-adi çalışmaları iş birliklərinə xüsusi önəm verir. Kitab oxumanın 1001 yolunu ortaya çıxaran “Yol arkaşım kitab” layihəsi həm də Azərbaycanla iş birliyinin yaradılması baxımından əhəmiyyət daşıyır.

Layihədə hər məktəbi müxtəlif siniflərdən 5 şagird təmsil edir. Mütləq üçün 5 kitab seçilib. Hər ay seçilən bir kitab üzrə afişaları dizayn etmək, kitabda olan sözlərlə zehin xəritəsi yaratma, kitabdakı sözlərlə oyun kartı hazırlama və kitabla əlaqəli animasiya hazırlama kimi fəaliyyətlər icra edilir.

Bu layihədə şagirdlərimiz qrup işi, sürətli öyrənmə, yüksək düşünmə səviyyəsi, fərdi öyrənmə, analiz etmə, məsuliyyəti anlamaq, eləcə də Z-nəslə olaraq web 2.0 alətlərini öyrənərək aktiv şəkildə onlardan istifadə etmək bacarığına yiyələnirlər. İştirakçılar bir-birindən maraqlı ənənələri olan Azərbaycan və Türkiyə mədəniyyətlərini fərqli tərəflərdən tanıma imkanını qazanırlar. Layihə boyu hər iki ölkədə qeyd olunan bayramlar, tarixi günlərə aid tədbirlər, toplantılar keçirilir. Çanaqqala hadisələri, Xocalı soyqırımı, 20 Yanvar hadisələri, 31 Mart soyqırımı günləri, Novruz, 23 Aprel Uşaq bayramı xüsusilə qeyd edilir.

Fərqanə İSAYEVA,
İlyas Əfəndiyev adına Elitar gimnaziyanın Təlim-Tərbiyə İşləri üzrə direktor müavini

“Məişət zorakılığı hallarının qarşısının alınması istiqamətində sosial işin tətbiqi” adlı beynəlxalq konfrans keçirilib

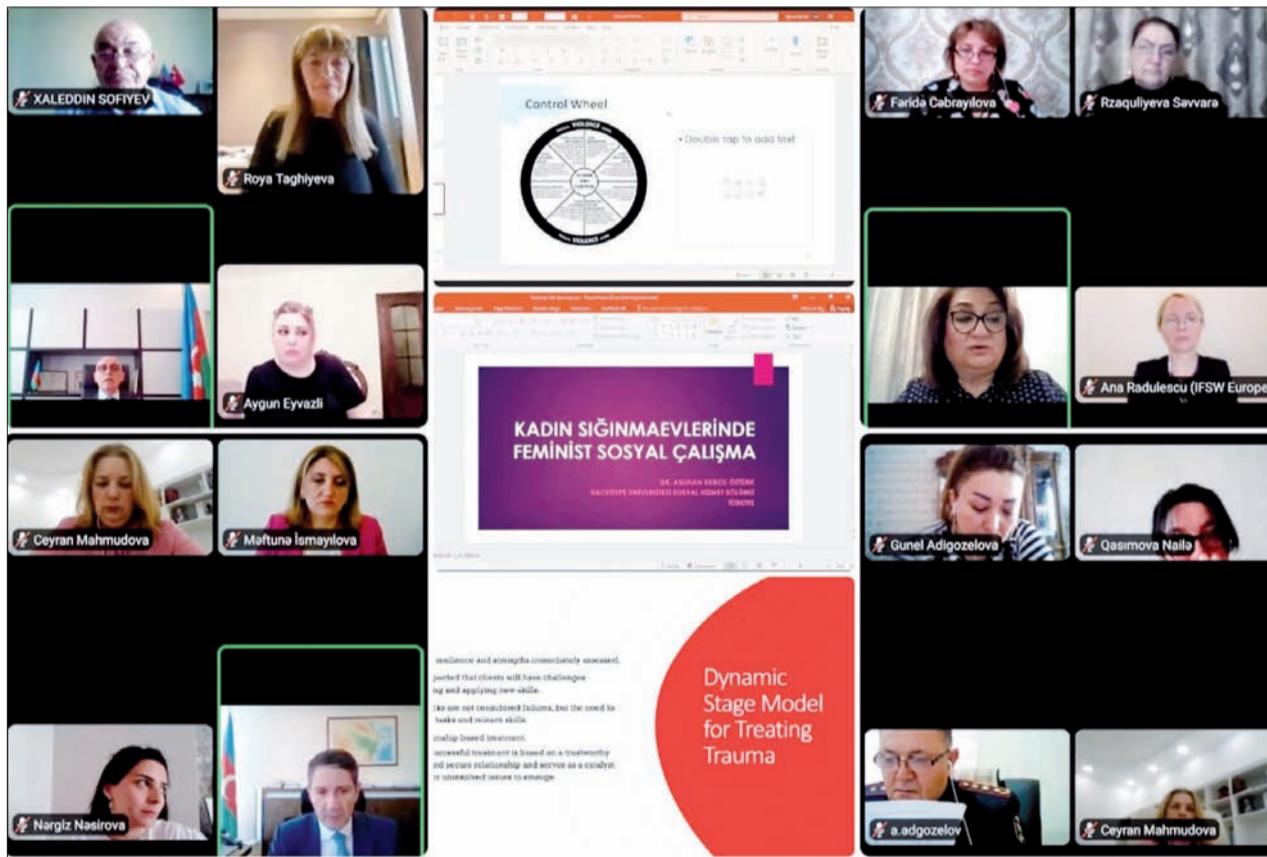
Mayın 20-də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin təşkilatçılığı ilə “Məişət zorakılığı hallarının qarşısının alınması istiqamətində sosial işin tətbiqi” mövzusunda onlayn beynəlxalq konfrans keçirilib.

Konfransda açılış nitqi ilə çıxış edən Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin rektoru Ceyran Mahmudova konfransın məqsədi barədə iştirakçılara məlumat verib.

Konfransda iştirak edən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov bildirib ki, təhsil sistemi zorakılığın qarşısının alınması və profilaktikası üçün böyük potensiala malikdir. Bu sistemin peşəkar və təşkilati mənbəyi, sosial təsir sahəsi, təhsil mühiti təhsil prosesinin bütün iştirakçılarının sistemli təsir göstərməyə imkan verir.

“Azərbaycan Respublikasında məişət zorakılığı ilə mübarizəyə dair 2020-2023-cü illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrası istiqamətində Təhsil Nazirliyinin təşkilatı dəstəyi ilə mütəmadi olaraq təhsil müəssisələrində tədbirlər həyata keçirildiyini qeyd edən nazir müavini “Məktəblinin dostu” pilot layihəsinin də bu sahədə əhəmiyyətinə toxunub. Firudin Qurbanov bildirib ki, layihənin əsas məqsədi müəllim və şagirdlər üçün təhlükəsiz mühitin yaradılması, fəvqəladə hal baş verdikdə ilk tibbi və psixoloji yardımın göstərilməsi, şagirdlərin asudə vaxtının səmərəli təşkili, nəhayət, şagirdlər, valideynlər və müəllim-

Firudin Qurbanov:
“Təhsil sistemi zorakılığın qarşısının alınması və profilaktikası üçün böyük potensiala malikdir”

lərə maarifləndirmə işinin həyata keçirilməsidir.

Firudin Qurbanovun sözlərinə görə, ümumi təhsil müəssisələrində təhsilalanlarla iş sisteminin təkmilləşdirilməsi, əlverişli təlim və inkişaf mühitinin formalaşması, sağlam mənəvi-psixoloji mühitin

yaradılması, sağlamlıq üçün təhlükəsiz və zərərsiz təhsil şəraitinin təşkili, məktəb-ailə, məktəb-müəllim-şagird-valideyn münasibətlərinin formalaşdırılması, təhsilalanların hər hansı fiziki və psixoloji zorakılıq hallarından qorunması barədə mövcud vəziyyət təhlil

edilib və bu sahədə aparılan işlərin təkmilləşdirilməsi sahəsində sistemli işlər aparılıb. Bununla yanaşı, müəllimlər, məktəb psixoloqları, valideynlər cəlb edilməklə risk qrupuna daxil olan təhsilalanlar müəyyən edilib və müvafiq preventiv tədbirlər həyata keçirilib.

Təhsil müəssisələrində baş verən xüsusi hallar barədə məlumatların operativ və şəffaf şəkildə çatdırılmasını təmin etmək üçün ötən ildən 146-2 “Qaynar xətt” xidməti istifadəyə verilib, məlumatların operativ olaraq Nazirliyə çatdırılması, nəzarətə götürülməsi təmin edilib. Təhsil müəssisələrində baş verən hər hansı bir hal, o cümlədən zorakılıq halları ilə bağlı məlumatlar mütəmadi olaraq “Qaynar xətt” xidmətinə ötürülür, operativ araşdırma aparılır və müvafiq tədbirlər görülür.

Nazir müavini çıxışının sonunda əlavə edib ki, məişət zorakılığının qarşısının alınması istiqamətində Təhsil Nazirliyi tərəfindən atılan addımlar həm maarifləndirici tədbirlərin keçirilməsini, həm tədris proqramlarına müvafiq mövzuların daxil edilməsini, həm də yeniyetmə və gənclərə müvafiq praktiki bacarıqların aşılanmasını əhatə edir. Təhsil Nazirliyi təkcə məişət zorakılığının özü ilə deyil, onu yaranan səbəblərlə mübarizəyə böyük önəm verir.

Daha sonra konfransda iştirak edən Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Hicran Hüseynova, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Anar Kərimov, Beynəlxalq Sosial İşçilər Federasiyasının Avropa üzrə prezidenti Ana Radulescu, Sosial İş Məktəblərinin Beynəlxalq Assosiasiyasının prezidenti Annamariya Kampanini çıxış edərək konfransın əhəmiyyətindən söz açıblar.

Konfrans öz işini müxtəlif sessiyalarla davam etdirib.

Tacikistanda təhsil təqaüd proqramı

Tacikistanın Təhsil və Elm Nazirliyi ilə Azərbaycanın Təhsil Nazirliyi arasında əməkdaşlığa dair imzalanmış protokola uyğun olaraq, 2021-2022-ci tədris ili üzrə Azərbaycan vətəndaşları üçün təqaüd proqramı elan edilir. Bakalavriat, magistratura və doktorantura pillələri üzrə elan edilən təqaüd proqramının tədris dili rus və ingilis dilidir.

Təqaüd proqramına müraciət üçün son tarix 31 may 2021-ci il nəzərdə tutulub.

Təqaüd proqramı barədə ətraflı məlumatı elan (<http://http.edu.az/uploads/fileuploads/2021/05/1e7196c28684464d8b951788ba0fb551.pdf>) vasitəsilə əldə edə bilərsiniz.

Videoqəbula elektron müraciətlə yazılmaq imkanı

Mövcud pandemiya şəraitində Təhsil Nazirliyi tərəfindən vətəndaşların qəbulu məsələsi daim diqqətdə saxlanılır və bu istiqamətdə ardıcıl olaraq təkmilləşdirici tədbirlər görülür. Belə ki, videoqəbulda iştirak etmək istəyən vətəndaşlar elektron müraciət vasitəsilə (https://edu.gov.az/contact_us) Təhsil Nazirliyinin struktur bölmə rəhbərlərinin videoqəbuluna yazıla bilərlər. İstifadəçilər nazirliyin rəsmi saytının əlaqə hissəsindən elektron müraciət bölməsinə daxil olmaqla və müraciətin mövzusu “Virtual qəbul” seçməklə videoqəbulda iştirak edə biləcəklər.

Vətəndaşlar elektron müraciət vasitəsilə Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Quba və Lənkəran şəhər (rayon) təhsil şöbələri tərəfindən təşkil edilən videoqəbullara da yazıla bilərlər.

Qeyd edək ki, videoqəbulların keçirilməsində məqsəd vətəndaşların rahatlığının təmin olunması, onlara göstərilən xidmətlərin şəffaf və keyfiyyətli həyata keçirilməsidir. Bununla yanaşı, Çağrı Mərkəzinin “146-1” nömrəli telefonuna zəng edərək də qəbula yazılmaq mümkündür.

“Vətəndə təhsil” imkanlarına dair vebinar

Mayın 20-də Gürcüstan, Ukrayna və Rusiyada yaşayan soydaşlarımız üçün Azərbaycanda təhsil imkanlarına dair vebinar keçirilib. Vebinar Təhsil Nazirliyi və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşkilatçılığı ilə baş tutub.

Tədbirdə 20 ali təhsil müəssisəsindən 30-dan çox əməkdaş, həmçinin adları keçən ölkələrdə yaşayan müxtəlif ictimai birlik, təşkilat rəhbərləri, üzvləri, o cümlədən Azərbaycanda təhsildə maraqlı olan abituriyent və tələbələr iştirak edib.

Tədbir zamanı 6 ali təhsil müəssisəsinin təqdimatı keçirilib, Azərbaycanda təhsil imkanlarına dair məlumat verilib.

Sonda tədbir iştirakçılarının sualları cavablandırılıb.

Videodərslər portalının imkanları genişləndirilir

Portalın məqsədi interaktiv texnologiyalar tətbiq olunmaqla istənilən vaxt və məkanda təhsilin əlçatanlığını təmin etməkdir

2011-ci ildən fəaliyyət göstərən və təhsilalanlar üçün əlavə tədris materialları təqdim edən videodərslər portalının (www.video.edu.az) imkanları gündən-günə təkmilləşdirilir. Portalın məqsədi interaktiv texnologiyalar tətbiq olunmaqla istənilən vaxt və məkanda təhsilin əlçatanlığını təmin etməkdir. Hazırda portalda məktəbəhazırlıq, ümumi təhsil, peşə təhsili, məktəbdənkənar fəaliyyət üzrə teledərslər, peşəkar müəllimlərin video dərslər izahları, 3D animasiyalı videolar, STEAM üzrə videodərslər, “Khan Academy” dərsləri olmaqla, ümumilikdə 6367 ədəd video material mövcuddur. Cari tədris ili üzrə 2200 ədəd “Khan Academy” dərslərinin Azərbaycan dilinə tərcümə edilərək portala yerləşdirilməsi və müxtəlif mövzuları əhatə edən 261 ədəd peşəkar video dərslər izahlarının hazırlanması istiqamətində işlər aparılır.

Teledərslər videodərslər portalında

Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə həftə içi televiziya kanallarında yayımlanan teledərslər gündəlik olaraq video portala yerləşdirilir və təhsilalanlar portal vasitəsi ilə bu dərsləri istənilən vaxt təkrar izləmək imkanından faydalana bilərlər.

Zənginləşdirilmiş məzmun

Portalda videodərs materialları yerli və xarici peşəkar müəllimlərin iştirakı ilə milli kurikulumuna uyğun hazırlanır. Təhsilalanların daha effektiv istifadəsi üçün videodərslər qiymətləndirmə materialları, qrafika, 3D animasiyalar və digər multimedia vasitələri ilə zənginləşdirilir. Nəticədə, istifadəçilər video dərslər zamanı təqdim edilən vizual materiallar ilə mövzunu daha yaxşı mənimsəyir və dərsləri bitirdikdən sonra test tapşırıqları ilə biliklərini yoxlaya bilərlər.

Fərdiləşdirilmiş öyrənmə

Portal dərslər zamanı müəyyən mövzunun izahında iştirak edə bilməyən və yaxud mövzunu daha yaxşı mənimsəmək istəyən şagirdlər üçün bütün fənn və siniflər üzrə geniş məzmun bazası rolunu oynayır. Belə ki, şagirdlər öz sürətlərinə uyğun videodərsləri izləyər, məşq edə, mövzulardakı boşluqlarını doldura və öyrənmə müddətlərini özləri təyin edə bilərlər.

Peşə təhsili üzrə videodərslər

Peşə təhsili üzrə 39 ixtisas və 7 baza modulu üzrə 296 videodərs hazırlanaraq portala yerləşdirilib ki, bu da öz növbəsində tələbələrin nəzəri və praktiki biliklərinin dərinləşdirilməsinə və dərslər mövzularına dair qısa izah və təlimatların verilməsinə istiqamətlənmişdir. Bu dərslərdən peşə təhsili müəssisələrində təhsil alan tələbələr, tədris aparan müəllimlər, həmçinin, təqdim edilən ixtisaslar üzrə bacarıq və vərdişlərini artırmaq istəyən istənilən şəxs faydalana bilər.

Dərsdənkənar inkişafetdirici videodərslər

Portalda dərslər mövzuları ilə yanaşı, təhsilalanların maraq dairələrinə uyğun rəqs, rəsm, yaradıcılıq, robot texnologiyaları kimi müxtəlif sahələr üzrə video materiallar təqdim edilir. Eyni zamanda, portalda ayrıca bölmə olaraq, STEAM üzrə videodərslər yerləşdirilib. STEAM dərsləri uşaqlarda elm, texnologiya, mühəndislik, incəsənət və riyaziyyat üzrə tənqidi düşünmə, araşdırma və kommunikasiya bacarıqlarını inkişaf etdirir.

İstifadə rahatlığı

Portaldan kompüter, noutbuk, planşet və ya mobil telefon vasitəsi ilə istənilən cihazdan istifadə etmək mümkündür. İstifadəçilər portaldan izləmək istədikləri videodərs mövzularını sürətli axtarış sistemi vasitəsi ilə rahatlıqla tapa bilərlər.

AzTU Türkiyənin ali məktəbi ilə ikili diplom proqramı haqqında müqavilə imzalayıb

Türkiyənin Qazi Universitetinin nümayəndə heyəti Azərbaycan Texniki Universitetinin (AzTU) rəhbərliyi ilə görüşüb.

AzTU-da keçirilən görüşdə rektor Vilayət Vəliyev ali təhsil müəssisələri arasında əməkdaşlığın tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində mühüm addım olduğunu bildirib.

Qazi Universitetinin rektoru Musa Yıldız qarşılıqlı əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə edib, imzalanacaq müqavilənin universitetlər arasında əməkdaşlığın inkişafına daha da töhfə verəcəyini vurğulayıb.

Sonra iki universitet arasında ikili diplom proqramı haqqında müqavilə imzalanıb.

Qeyd edək ki, ikili diplom proqramına mühəndislik üzrə əməkdaşlıq daxildir.

Sonədə əsasən, hər iki universitetin müəllim və tələbələri arasında təhsil və elm sahəsində yeni imkanlar, mədəni əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, həmçinin tələbələrini öz ixtisasları üzrə keyfiyyətli təhsil almaları təmin olunacaq.

ATU ilə Qazi Universiteti arasında əməkdaşlıq memorandumu

Səhiyyə nazirinin birinci müavini, nazir səlahiyyətlərini icra edən Teymur Musayev Azərbaycanda səfərdə olan Türkiyənin Qazi Universitetinin nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Azərbaycan Tibb Universitetinin (ATU) rektoru, professor Gəray Gəraybəyli də bu görüşdə iştirak edib. Görüş çərçivəsində iki ali məktəb arasında əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb.

Professor G.Gəraybəyli rəhbəri olduğu ali məktəblə Türkiyənin tibb üzrə ixtisaslaşmış universitetləri arasındakı əlaqələrdən danışıb. Bildirib ki, pandemiya dövründə ATU ilə Qazi Universiteti arasında

qarşılıqlı fəaliyyət davam etdirilib: "Tələbələrımız Qazi Universitetində keçirilən Tibb bacısı, Stomatologiya və Tibb ixtisasları üzrə dərslərə onlayn qatılıblar. ATU-da keçən ildən etibarən 4 yeni ixtisas üzrə qəbul aparılır. Bu ixtisaslar üzrə də türküyəli həmkarlarımızdan kömək görürük".

Qazi Universitetinin rektoru, professor Musa Yıldız 11 fakültə, 1 kollec, 3 peşə məktəbi və 5 institut ilə insanların xidmətində olduqlarını nəzərə çatdırıb. "Qarşılıqlı Azərbaycanca hər zaman bütün imkanlarımızla yardım etməyə hazırıq. "İki dövlət, bir millət" anlayışı Qarabağ müharibəsi ilə tam şəkildə

təsdiqləndi"-deyər rektor vurğulayıb.

Görüşdən sonra qonaqlar ATU-nun Tədris Stomatoloji Klinikasında tələbələr üçün yaradılan şəraitlə tanış olub, Tədris Cərrahiyyə Klinikasına baş çəkiblər. Klinikanın direktoru, professor Surxay Hədiyev klinika haqqında geniş məlumat verib. Tədris Tədris Mərkəzində yeni nəsil robotlar qonaqlara təqdim edilib.

Nümayəndə heyəti ATU-nun Anatomiya Muzeyində də olub, buradakı unikal eksponatlarla bağlı heyranlıqlarını gizlətməyərək "sintetik meyit"ə xüsusi maraq göstərib.

Qazi Universitetinin rektoru MDU-da olub

Türkiyənin Ankara şəhərində yerləşən Qazi Universitetinin rektoru Musa Yıldızın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Mingəçevir şəhərinə səfəri çərçivəsində Mingəçevir Dövlət Universitetində (MDU) olub.

Nümayəndə heyətini Azərbaycan Texniki Universitetinin (AzTU) rektoru Vilayət Vəliyev və Azərbaycanın Türkiyədəki Səfirliyinin əməkdaşı Nəcibə Nəsibova müşayiət edib.

Görüşdə MDU ilə Qazi Universiteti arasında əməkdaşlığın yaradılmasının əhəmiyyətindən və qarşılıqlı əlaqələrin ali təhsil sahəsindəki böyük təcrübəsindən faydalanmaq imkanlarından bəhs edilib.

MDU-nun rektoru Şahin Bayramov cari ilin mart ayında Ankaraya səfəri çərçivəsində keçirilən məhsuldar görüşləri xatırladıb, 95 illik tarixə və zəngin ənənələrə sahib Qazi Universiteti ilə işbirliyinin MDU-nun strateji hədəflərinə çatmaq baxımından əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb. Görüş çərçivəsində əməkdaşlıq protokolunun imzalanmasını MDU-nun tarixində ilk dəfədən biri kimi dəyərləndirən rektor iki universitet arasında tələbə və müəllim mübadiləsi, ortaq tədbirlərin təşkili, birgə elmi tədqiqatların aparılması, inzibati və akademik heyətin bacarıqlarının yüksəldilməsi və digər istiqamətlər üzrə razılıq əldə olduğunu bildirib.

MDU, AzTU və Qazi Universiteti arasında üçtərəfli əməkdaşlıq perspektivlərindən danışan Ş.Bayramov ölkə başçısının ali təhsilin inkişafına göstərdiyi yüksək diqqət və qayğı sayəsində MDU-nun modernləşdirilməsi istiqamətində atılan addımlardan bəhs edib.

Mingəçevirdə olmaqdan məmnunluğunu ifadə edən Qazi Universitetinin rektoru Musa Yıldız yeni dövrün ali təhsil müəssisəsinə çevrilməyi hədəfləyən MDU-da həyata keçirilən işləri yüksək qiymətləndirib və iki universitet arasında qarşılıqlı faydalı işbirliyi üçün böyük potensialın mövcudluğunu bildirib. Türkiyədə yeni yaranmış bir sıra universitetlərin inkişafında pay sahibi olduqlarını vurğulayan rektor eyni yanaşma ilə MDU-ya da hərtərəfli dəstək göstərməyə hazır olduqlarını diqqətə çatdırıb.

MDU-nun pedaqoji və mühəndislik fakültələrinin inkişafında yaxından iştirak edəcəklərini bildiren M.Yıldız universitet əməkdaşlarını və tələbələrini ikitərəfli protokolun

yaratdığı fərsətləri dəyərləndirməyə dəvət edib.

MDU ilə AzTU arasında yaradılmış çoxşaxəli əməkdaşlığın sürətlə inkişafından danışan rektor V.Vəliyev hər iki universitetin alimlərinin iştirakı ilə keçirilən birgə faydalı tədbirlərin və elmi müzakirələrin maraqla qarşılandığını bildirib. Ali təhsil müəssisələrinin əməkdaşları arasında dostluq münasibətlərinin və səmərəli işbirliyinin formalaşdığını vurğulayan rektor növbəti mərhələdə MDU ilə daha genişmiqyaslı birgə layihələr reallaşdırmaq əzminə ol-

İki universitet arasında qarşılıqlı faydalı işbirliyi üçün böyük potensial mövcuddur

duqlarını deyib.

AzTU ilə Qazi Universiteti arasında reallaşdırılması nəzərdə tutulan ortaq tədbirlərdən bəhs edən V.Vəliyev MDU da daxil olmaqla mühəndislik sahəsində üçtərəfli formatda əməkdaşlığın yaradılmasına zəruri dəstək göstərəcəklərini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə MDU-nun professor-müəllim, inzibati-texniki heyət üzvləri, tələbə və magistrantlarının çoxsaylı sualları cavablandırılıb.

Sonda MDU və Qazi Universiteti arasında əməkdaşlıq protokolu imzalanıb.

Qarabağ gündəliyi

Zahid Masiyev Yardımlı rayonu Gavran kənd tam orta məktəbində fizika müəllimidir. Bu vəzifəyə 2017-ci il müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqənin nəticələrinə uyğun olaraq təyin olunub. Əslən Ərdəbildəndir. Ulu babaları hələ XVII əsrdə Arızı keçərək bu tayda məskunlaşmışlar. “Vətənin hər qarışı doğmadır, əvəzəlməzdir, vazkəçilməzdir”, - deyir. Hər qarışdan ötrü ölməyə də, öldürməyə də hazırdır Zahid müəllim. Bu məqsədlə hələ 2020-ci ilin yayında minlərlə həmvətənlisi kimi Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinə müraciət edib. Ötən ilin sentyabrında hərbi təlimlərə cəlb edilib: “Sentyabrın 21-də təlimlərə başladıq. Təlimlər zamanı müharibə başlayacağını bilmirdik. Buna baxmayaraq, hər birimiz savaşa hazır idik. 2020-ci ilin iyul ayında müraciət edəndə də, həmin ilin sentyabrında təlimlərə başlayanda da bir məqsədimiz vardı. Mən hara, niyə getdiyimi bilirdim. Bu amal uğrunda hər nəticəni gözə almışdım və heç narahat da deyildim. Torpaqlarımızı geri almaq üçün savaşağa da, ölməyə də hazırıydıq. Başqa cür ola da bilməz. Torpaq, Vətən namus məsələsidir”.

“QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!” dedik, bunu düşməne də söylətdik”

Hərbi xidmətdən “Tərifnamə” ilə qayıdıb

İkinci Vətən müharibəsi iştirakçısı, fizika müəllimi Zahid Masiyev 1991-ci ilin avqust ayında doğulub. Gavran kənd tam orta məktəbində əlinə qələm alıb, kitabı tanıyıb. Sonra sənədlərini hazırlayaraq ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak edib. 2009–2013-cü illərdə Sumqayıt Dövlət Universitetində fizika müəllimliyi ixtisası üzrə təhsil alıb. Ali məktəbi bitirdikdən sonra həqiqi hərbi xidmətə yollanıb. Murovdağda ləyaqət xidmət edib. Hərbi xidmət dövründə saysız-hesabsız “Tərifnamə” ilə təltif edilib.

Yetişməkdə olan nəsəl hərbi xidmətə hazırlıqda bələdçilik edib

Vətənin sərhədlərində vəzifəsi tamamlanan kimi başqa bir səngərdə – məktəbdə yeni missiyasına başlayıb. 2014-cü ildən doğulduğu kənd tam orta məktəbində gənclərin çağırışa-qədərki hazırlığı üzrə rəhbər işləyib. Yetişməkdə olan nəsəl hərbi xidmətə

hazırlıqda bələdçilik etməyə başlayıb: “Mən hərbi xidmətdən qayıdanda məktəbimizdə ixtisasım üzrə vakanı yox idi. Müəllimliyə başlamaq üçün çox həvəsliydim. Bir gün də olsun gecikmək istəmədim. Üstəlik, hərbi bacarığım və marağım da vardı. Odur ki, 3 il kəndimizin uşaqlarına hərbi bacarıqlar aşıladım. Hərbi hazırlıq çox önəmlidir. Hərbi xidmət dövründə də, müharibədə də bunu anladım. Ona görə də düşünürəm ki, bu istiqamətdə məktəblərin üzərinə çox böyük iş düşür. Məktəbimizdə nəyə daha çox diqqət yetirməli olduğumuzu bilirəm”.

2017-ci ildə müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqəyə qatılan Zahid Masiyev məktəblərində yaranan vakansiyaya yiyələnib və fizika müəllimi kimi işini davam etdirib. 2019-cu ildən vəzifə pilləsində yüksəlib, hazırda məktəbin fizika müəllimi və direktor müavini.

Vətən müharibəsinin kəndlülüsü olub

Vətən müharibəsində yolu Füzuli uğrunda döyüşlərdən başlayıb. Müharibə dövründə ən ağır döyüşlər də

məhz bu istiqamətdə olub: “Orda çox hadisələr gözümlə qarşısında oldu. İki döyüşçü dostum gözümlə qarşısında şəhid oldu. Nə qədər ağır olduğunu sözlə ifadə etmək mümkün deyil. Bir-iki günün tanış olsa da, bir-birimizə qısa müddətdə bağlandıq. Çünki ailədən uzaqda, ən çətin şəraitdə bir-birimizin dayağı olurduq. Son sözümlü dəyə biləcəyimiz insanlara çevrildik bir neçə saatın içində. Müddətdən artıq qulluq edən əsgər Əli Cəfərli və gizir İsgəndərovun şəhadətini indi də unuda bilmirəm. İsgəndərovun yenicə qızı dünyaya gəlmişdi. Hər gün onu görəni günün həsrəti ilə yaşayırdı. O müharibəyə gələndən sonra doğulduğundan balasını hələ görməmişdi. Əliylə ikisi birgə şəhid oldular. Hücuma keçən bölüyü dəstəkləməliydik. Onlar hücum edərkən biz də düşməni artilleriya atəşinə tutub diqqətini yayındırmağıydıq. Oduğumuz ərazi çökəklik idi. Komandirin tapşırığına əsasən hər tərəfə paylandıq. Biz atəş başlayanda düşmənin mövqeyimizi öyrənəcək və atəşə tutacaqdı. Bir-birimizdən aralı dayanaraq daha az itki verəcəkdik. Amma Cəfərli ilə İsgəndərov topun yanından tərəpənə bilməzdilər. Təbii ki, düşməni

də məhz onların olduğu nöqtəni vururdu. Vurdular da. Minamıyot İsgəndərovun düz üstünə düşmüşdü. Cəfərlinin isə ayaqları getmişdi. Ancaq döyüş uzandı, biz onların yanına ancaq döyüş bitəndən sonra gedə bildik. Cəfərli qanaxmadan keçinmişdi, İsgəndərovun isə...”.

İtki, üzüntü dolu xatirələri danışmaqla bitmir. Müharibədən keçən müddət o xatirələrin ağırlığını azaltmır, əksinə, insanları, onların xeyallarını, arzularını tikə-tikə edən artilleriya səsleri hələ də qulaqlarındadır. Nə yaxşı ki, onu hər dəfə bu xatirələrdən qələbə sevinci, milli həmrəylikdən doğan qürur hissi oyadır: “Çox ağır idi, ancaq həm də şərəfliydi. Ön cəbhədə döyüşərkən arxadan gələn dəstək bizi qürurlandırır, öz güvənimizi artırır. Dəstəyi, xalqımızın bizim üçün keçirdiyi həyəcanı hiss edirdik”.

Horadizdə yaralanıb, sağalandan sonra yenidən cəbhəyə qayıdıb

Bələcə, Azərbaycan müəllimi öz ordusunun tərkibində irəlilədikcə irəlilədi. Füzulidən Xocavəndə, ordan

Hadruta, sonra Laçına istiqamətəndi. Oktyabrın 19-da yaralanaq ayın 22-dək qısa bir ara verməli olsa da, hədəfəndən uzaqlaşmadan döyüş yolunu uğurla başa vurdu: “Horadiz istiqamətində gedən döyüşlərdən birində yaralandım. Yaxınlığıma düşən minamıyot dalğası məni yerə çırpdı. Zərbdən huşumu itirmişdim. Özümə gələndə tibb məntəqəsinə düşdüm. 5 gün hospitalda müalicə alandan sonra yenidən ordu sıralarına qayıtdım”.

Müharibədən 4 medalla qayıdıb

O zərbə böyrəyini zədələyib. Zahid müəllim deyir artıq 3 kurs müalicə alıb, amma hələ böyrəyinin gücü tam bərpa olunmayıb. Buna baxmayaraq, həyat öz axarında davam edir. Müharibədən sağ-salamat qayıdıb. Özü də qələbə ilə. Qalib Ordunun döyüşçüsü, qazi müəllim kimi işinə davam edir. Müharibədən qayıdandan sonra evlənib. Dediyyəyə görə, çox xoşbəxtdir: “Sevinirəm ki, əziyyətimiz bada getmədi, şəhidlərimizin qanı yerdə qalmadı. Hər birinin qisasını aldım. Millət olaraq hamımız bir olduq, həmrəy olduq. İstər arxada, istərsə də, öndə. Hər birimizin bir məqsədi vardı: “QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!” dedik, bunu düşməne də söylətdik. Buna nail olana qədər savaşaçaqdıq, son nəfəsə qədər savaşaçaqdıq. Bunun üçün yola çıxmışdıq. Bizdə elə ruh vardı ki, qarşımızda heç bir qüvvə dayanıb bilməzdi. Düşməni bunu görürdü. Onlar zəif deyildilər. İllər boyu hazırlanmışdılar. Elə müdafiə istehkamları qurmuşdular ki, onun asanlıqla yıxılmayacağına əmin idilər. Ancaq bizim içərimizdə böyüyən hiddətimizi, torpağımızı azad etmək üçün ürəyimizdə bəslədiyimiz həsrətimizi hesab qatmamışdılar. Ona görə ölümün bizə təsir etmədiyini görüb şoka düşürdülər. Vəhime basırdı ürəklərini. Dəhşətdən bəzəlmiş gözlərini görmək isə bizə qürur verirdi. Çünki onları o hala məhz biz salmışdıq. Bir vətəndaş, bir müəllim olaraq çox xoşbəxtəm ki, tariximizin bu şanlı səhifələrinin yazılmasında mən də iştirak etdim. Bu tarixdə mənim də imzam oldu”.

Zahid Masiyev indi qəhrəman müəllimdir. O, Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə “İkinci Vətən Müharibəsi iştirakçısı”, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Xocavəndin azad olunmasına görə” və “Laçının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilib.

Ruhiyyə DASSALAHLI

“Biz təhsilin hakim qüvvə olduğu bir dünyada yaşayırıq”

“Yeni çağırışlar”da növbəti qonaq “edX” yaradıcısı və MIT professoru Anant Aqarval olub

“Yeni çağırışlar” onlayn müzakirə proqramının növbəti qonağı “edX” öyrənmə platformasının yaradıcısı və CEO-su, Massaçusets Texnologiya İnstitutunun (MIT) professoru Anant Aqarval öz təcrübələrini bölüşüb. Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və T-Network təhsil işçilərinin təcrübə və kommunikasiya platformasının təşkilatçılığı ilə davam edən “Yeni çağırışlar” proqramının 20 may 2021-ci il tarixində yayımlanan bölümündə təhsildə liderlik və distant təhsil barədə danışılıb. Təhsil Nazirliyinin “Facebook” səhifəsindən canlı yayımlanan görüş Mətin Axundlunun tərcüməsi ilə Azərbaycan dilində əks olunub.

13 yaşında quşçuluq fabriki açmağa qərar vermək...

Görüşün aparıcısı, “T-networkun” koordinatoru Cəfər Mənsimi Anant Aqarvalı salamlayıb və proqramda iştirak etdiyi üçün təşəkkürünü bildirdi. Qonağı izləyicilərə yaxından təqdim edən aparıcı bildirdi ki, professor Anant Aqarval Forbes jurnalının 15 ən yaxşı yenilikçi siyahısında yer alıb, Gimnesin Rekordlar Kitabına düşüb. Təhsilin inkişafına verdiyi töhfələrə görə “Maurice Wilkes”, “Smullin və Jamieson”, “Harold W. McGraw Ali Təhsil Mükafatı”, “Yidan”, Hindistan prezidentinin “Padma Shri” mükafatı olmağa üzrə bir sıra qlobal mükafatlara layiq görülüb. Professor Aqarval MIT-in Kompüter Elmləri və Sünəi Zəkə Laboratoriyasının (CSAIL) direktoru olub. Onun yaradıcısı olduğu, Harvard və MIT tərəfindən qurulan “edX” öyrənmə platformasına bu gündək 160-dan çox ölkədən 38 milyon istifadəçi qoşulub və dünyanın tanınmış 160 universiteti tərəfindən kurslar təqdim edilir.

C.Mənsiminin qonağa ünvanladığı ilk sual “Siz 11 yaşınız olanda əminiz alan elektrik mühərrikini uğurlarınızın başlanğıcı hesab edirsiniz. Hətta 13 yaşında bir quşçuluq fabriki açmağa qərar verərək yumurta toplayıb satmağa üçün günə səhər saat 4-dən başlamısınız. Maraqlıdır, bu gələcək uğurlarınıza necə təsir edib” olub.

Professor həqiqətən 6-cı sinifdə oxuyarkən ona hədiyyə edilmiş mühərrik uğurlarının başlanğıcı hesab etdiyini təsdiqləyib və qeyd edib ki, həmin dövrdə mühərriklə nə edəcəyini bilməyərək onu söküüb, yarasız hala salıb və buna görə çox məyus olub. Lakin bu uğursuzluğunun sonradan onun bir çox uğurlarının təməlinə çevrilib. Daha sonra 13 yaşında çəkdiyi əziyyətlərə rəğmən quşçuluq fabriki açmaq istəyi də nəticəsiz qalsa da, bundan heç bir zaman rühdan düşmədiyini, əksinə, ancaq yeni ideyalar üzərində düşündüyünü bildirdi: “Bacarmam, mənlilik deyil, tanışım yoxdur sözləri sizə maneə olmalıdır. İstəmə, ürəkden nəyəsə can atmaq əsas şərtidir. Siz nəyisə ürəkden istəyirsinizsə və bunun üçün zəhmət çəkirsinizsə, istədiklərinizə nail olacaqsınız. Mən həyatınımı modulu üçün bir qayda müəyyən etməmişəm - zəhmət başlıca şərtidir”.

Hər kəs üçün əlçatan təhsil

Təhsildə necə dəyişiklik etməyə başladığı barədə danışıq professor bildirdi ki, o Hindistanın Ərəb Körfəzi sahilində, Manqalorda böyüyüb. Mədrəs şəhərində (1966-cı ildən Cənabi adlanır) elektronika ixtisası üzrə axırıncı kursda təhsil alarkən 300 tələbənin qatıldığı imtahanında iki mənfəi nəticə əldə edən tələbədən biri olub. Uğursuzluğun nə olduğunu və onun hansı nəticələr verdiyini bilən Anant Mədrəsədə oxuyub məzun olduqdan sonra kompüter elmləri üzrə ixtisaslaşmağa üçün Harvardı seçdi. A.Aqarval sonradan orada qalıb və Harvard Universitetində dərslər deməyə başlayıb. 1997-ci ildə Massaçusets Texnologiya İnstitutunda professor və məruzəçi olub, həmin zamandan təhsilin hamı üçün əlçatan olması ideyası üzərində işləməyə başlayıb. Harvard və MIT-in təhsil imkanları geniş olduğu üçün professor çalışıb elə bir platforma yaratsın ki, bu təhsil imkanlarından, yaşadığı ölkədən və

sosial vəziyyətdən asılı olmayaraq hər kəs yararlanıb. Beləliklə, 2011-ci il dekabrında Anant Aqarvalın yaradıcısı olduğu, Harvard Universiteti və MIT tərəfindən işlənmiş “edX” öyrənmə platforması işə salınıb. Professor vurğulayıb ki, hazırda bu platformadan 38 milyondan çox insan istifadə edir. Onlar dünyanın müxtəlif yerlərindən ən tanınmış universitetlərinin kampuslarına gəlmədən mühazirələrə qatılaraq tədrisdən faydalanırlar. Burada bulud (cloud) kompüter texnologiyaları, sosial şəbəkə, videoların paylaşımı, bir sözlə, müxtəlif texnologiyaların özündə birləşdirən yanaşma istifadə olunur. “Təhsil ən təmiz insan hüquqlarından biridir, odur ki, təhsili hamı üçün əlçatan etmək lazımdır” - A.Aqarval deyib.

Fəal öyrənmə

“edX”-in təqdimat yazısında qeyd olunan “hər bir şəxsin dəyişiklik yaratmağa potensialı var” cümləsinə əsasən C. Mənsiminin “Sizcə təhsildə dəyişiklik yaratmağa gücündən hər kəsə payın düşməsi, hər kəsin daha yaxşıya doğru dəyişiklik elçinməsi üçün təhsil prosesi necə dizayn olunmalıdır? Təhsil prosesində hansı redaktələrə ehtiyac var” suallarına cavab olaraq professor qeyd edib ki, hər kəsin keyfiyyətli təhsildən yararlanmaq hüququ olsa da, reallıqda heç də hamının belə bir imkanı yoxdur. “edX” platformasının bu problemi aradan qaldırmaq məqsədilə yaradıldığını bildiren alim xüsusilə pandemiya dövrü bu cür təhsil prosesinin daha da aktuallaşdığını nəzərə çatdırıb: “Bizim edX platformasının xüsusiyyətləri budur ki, təkcə kontenti öyrətməklə iş bitmir. Məlumatı almaqla yanaşı ziyələndiyin biliyi tətbiq etmək də çox vacibdir. Bizim platformada bilik və bacarıqların tətbiq imkanları mövcuddur. Burada əsas pədaqoji komponent fəal öyrənmədir. Bunun içində biliyin ötürülməsi, interaktivlik dayanır. Daxil olduğunuz platformada mühazirələri dinləyərkən bilik əldə edəndən sonra dərhal biliyinizi yoxlayırımsınız, praktikada onu tətbiq edirsiniz. Tələbələrə tapşırıqlar verilir, problemləri həll etmək, laboratoriya çalışmaları, forumlara daxil olub öyrəndiklərinizi müzakirə etmək tələb olunur”.

Təhsil prosesində təbliğlik haqqında da danışıq professor bildirdi ki, tələbələr müəmmə olaraq öyrəndiklərini tətbiq edirlər. Sistem ələ qurulub ki, platforma tələbələrə əks rətibə yaradır, sorğu və biliklərin tətbiqi zamanı dərhal həlləri və nəyin üzərində işləmələri olduqları barədə tələbələrə məlumat verilir.

Yorulmaz öyrənmələr dünyanı dəyişir

Proqramın koordinatoru C.Mənsimi edX-də işlənən “Yorulmaz öyrənmələr dünyanı dəyişir” cümləsinə diilə gətirərək “Davamlı öyrənməni, öyrətməyi müəllimlər təhsil alanlara necə əslayla bilərlər, bu prosesin inkişafı üçün nə zəruridir?” sualı ilə qonağa müraciət edib. Professor diqqətə çatdırıb ki, öyrənmə dediyimiz proses tək 22-23 yaşına kimi əldə olunan təhsil deyil, növbəti mərhələləri də özümdə əks etdirir. “Əvvəllər marketinq varidə, indi marketinq analitikasına var. Yeni bunu başa düşməklə lazımdır ki, müntəzəm olaraq ixtisaslaşdırma və yeni biliyin əldə olunması təmin edilməzsə biz geridə qalacağıq. Təhsil ocaqlarında tələbələrə

“İndi gündəmdə olan məsələ həyat boyunca davamlı öyrənmə mədəniyyətidir”

baş salmaq lazımdır ki, siz daim öyrənməlisiniz, inkişaf etməlisiniz, yeni ixtisaslara ziyələnməlisiniz. Bu məsələdə tətbiq edirsiniz, əlavə biliyə ehtiyac duyduğunuz zaman yenə də təhsil almağa davam edirsiniz, bacarıqlarınızı genişləndirirsiniz. Yeni burada təhsilin akkumulyativ effekti olmalıdır, həmçinin çoxmodullu olmalıdır. İşlədiyiniz zaman təhsilinizi davam etdirmə imkanına sahib olmalısınız və universitetlər buna imkan yaratmalıdırlar. MIT-də tələbələrə dinlədikləri kurslar və verdikləri imtahanlar üzrə mikrobakalavr sertifikatı verilir. İş axtaran zaman məzmunlar öz tərcümeyi-hallarında bu kursları bitirdikləri haqqında məlumat qeyd edirlər. Gələcəkdə təhsildə bu yanaşma tətbiq edilərsə çox yaxşı olar”.

Çoxmodullu təhsil

Əsas hədəfinin çoxmodullu təhsil sistemi yaratmağı olduğunu söyləyən A.Aqarval bildirdi ki, bu sistem özündə həm canlı, əyani, həm də məsafədən öyrənməni əks etdirir. Professorun sözlərinə görə, pandemiya zamanı hamının onlayn təhsil rejiminə keçməsi səbəbindən edX-in işçilərinin sayı 10 dəfə artıb. Çoxmodullu təhsil sistemini başqa cür qarşıq öyrənmə adlandırılan alim əyani öyrənmə ilə onlayn təhsilin qarşılaşdığı tətbiq olunmasını tövsiyə edib. Həm distant, həm də əyani təhsilin üstünlüklərindən danışıq professor onların ikisinin bir yerdə daha məhsuldar olduğunu diqqətə çatdırıb.

Eyni anda 15 universitetdə təhsil almaq mümkün olacaq

Təhsilin gələcəyinə toxunan Anant Aqarval bildirdi ki, təhsil fərqli insanları birləşdirən bir alətdir: “Təsəvvür edin, biz təhsilin hakim qüvvə olduğu bir dünyada yaşayırıq. Təhsil dünyası çox ecazkar, deyilmi? Bu dünyada başlıca alət təhsildir və nəticə sülh, əmin-amanlıq, iş birliyi, quruculuq olmalıdır. Mən gələcəyi təhsilli insanlarla dolu, müəllimlərlə digər insanların ümumi bir bəşər uğrunda birləşəcəklərini görürəm. Təhsilli gələcək çox gözəl gələcəkdir”.

Professorun maraqlı çağırışlarından biri də müxtəlif universitetlərdə dərslər almaqla bakalavr dərəcəsinə sahib olmağın mümkünüydür. Aqarvalın fikrinə, bakalavr tələbəsi 10-15 universitetdə dərslər alaraq məzun ola bilər. Eyni zamanda, bir çox insanların universitetlərdə tədris olunan hər şeyi öyrənməsinə ehtiyac yoxdur. Tələbələr onları sadəcə bir komponentdə öyrənməklə tədrisə başa vura bilərlər. MIT-də mikrobakalavr və mikromagistr dərəcələri olduğunu diqqətə çatdırılan alim bunları söyləyib: “Mikromagistr dərəcəsi adi magistr səviyyəsinin 25%-ni təşkil edir. Mən bunu bir növ yüksək mərtəbəli binanın tikintisinə bənzədirəm. Sanki bina tikərkən hər qoyduğunuz kərpic müxtəlif universitetlərdən götürülən kərpiclərdir. Çoxmodullu bir göydələni tikirsiniz. Deyək ki, niyə azərbaycanlı tələbə hind dilini hindistanlı müəllimlərdən almasın və ya hindli tələbə tarix dərslərini azərbaycanlı professorlardan öyrənməsin?”

Gələcəkdə təhsildə bu yanaşma tətbiq edilərsə çox yaxşı olar

Anant Aqarvalın proqnozlarından biri budur ki, 20-30 ildən sonra bakalavr dərəcəsi əhəmiyyətli olmayacaq və tənzümlə ugrayacaq, iş götürənlər səriştə axtaracaq. Alim bildirdi ki, bu gün belə bir yanaşma var - gənclər təhsil alarkən əsas məqsədi diplom əldə etməkdir və bununla da iş bitir: “Sizin əldə etdiyiniz təhsil çoxmodullu, yığmcıl olmalıdır. Mən təklif edirəm ki, biz təhsili hansısa illərə məh-kum etməyək. Təhsil davamlı olsun və sizin iş-

lə, məşğulluqla ayaqlaşsın. Lazmi biliklər əldə edəndən sonra ixtisasınızla işləməyə başlayırsınız, praktikada tətbiq edirsiniz, əlavə biliyə ehtiyac duyduğunuz zaman yenə də təhsil almağa davam edirsiniz, bacarıqlarınızı genişləndirirsiniz. Yeni burada təhsilin akkumulyativ effekti olmalıdır, həmçinin çoxmodullu olmalıdır. İşlədiyiniz zaman təhsilinizi davam etdirmə imkanına sahib olmalısınız və universitetlər buna imkan yaratmalıdırlar. MIT-də tələbələrə dinlədikləri kurslar və verdikləri imtahanlar üzrə mikrobakalavr sertifikatı verilir. İş axtaran zaman məzmunlar öz tərcümeyi-hallarında bu kursları bitirdikləri haqqında məlumat qeyd edirlər. Gələcəkdə təhsildə bu yanaşma tətbiq edilərsə çox yaxşı olar”.

Dərsin müddəti necə tənzimlənməlidir?

“Sizcə, dərsin müddətini necə tənzimləməliyik?” sualına cavabında A.Aqarval qeyd edib: “Təhsil sistemi illərdə dəyişməz olaraq qalır. Mən çox istərdim blender dediyimiz qarışıq təhsil sistemindən istifadə olunsun. Tələbələrə imkan verilməlidir ki, onlar mühazirələrin videolarına baxsınlar. Bu tələbələr üçün uyğunluq imkanı verir, çeviklik yaradır. Onlar videoları baxan zaman fikir yəyimrsə pauzaya basa, ötürdükərinə diqqət yetirmək üçün sonra yenidən baxa bilərlər. Sonradan tələbələr universitetə gəlib əyani olaraq öyrəndiklərini tətbiq edə bilər, kollektiv iş aparar, laboratoriyalarda çalışsınlar. Mən uzun-uzadı mühazirələrdənsə dərsləri qısa videolar vasitəsilə çatdırmağın tərəfdarıyam”.

Professor onu da diqqətə çatdırıb ki, 60-70% tələbələr mühazirələrin videosuna baxmadan əvvəl tapşırıqların suallarını cavablandırmağa başlayır və cavabı bilmədikdə videoya baxır. Sanki video yox, tapşırıqlar üçün önəm kəsb edir. Tələbələr problemi dərhal həll etmək istəyirlər.

Təhsildə əsas məqamlardan birinin həm-yaşadıl, həm karlar arasında öyrənmə olduğunu deyən Aqarval öyrənmənin başlıca tərəfinin müzakirə, ünsiyyət, məşvərət, diskussiya qurmaq olduğunu bildirdi. “Ənanəvi təhsil sisteminə belədir ki, tələbə imtahanlarda iştirak edir, imtahanla uğur qazanır və ya uğursuzluqla üz-ləşir. Başqa imkanı, alternativ olmur. Ancaq bizim sistemdə müvafiq imkan yaradılıb. Tələbə tapşırığın öhdəsindən gələ bilmədikdə onun bir çox imkanı olur ki, qayıdıb tapşırığı təhlil etsin, yanlış və doğru etdiklərinə nəzər salsın və bir daha özünü sınaqsın. Zənnimcə, təhsildə bu məqamların olması çox vacibdir” - professor qeyd edib.

Məsafədən təhsildə məsuliyyət və motivasiya

“Məsafədən təhsildə motivasiya və məsuliyyəti necə artırmaq olar?” sualına cavabında alim söyləyib ki, tələbələr birinci həvələndirən məsələ müəllimin dərhal verdiyi reaksiya-dır, onlarla paylaşılan rəydir, düzgün cavablandırıldıqları tapşırıqlara görə onları tərifləmək, ruhlandırmaqdır. İkinci məsələ tələbələrə verilən sertifikatlar, diplom və sənədlərdir. Onlar sonradan bu sənədləri sosial şəbəkələrdə paylaşdıqları arasında paylaşa bilərlər və bu, bir növ, gənclər üçün özünü təsdiq sənədidir. Üçüncü məsələ tələbələrə verilən biliyin praktikiyi və tətirliliyidir. Yeni əgər məzun dinlədiyi mühazirələri praktiki olaraq tətbiq edə bilirsə, karye-

rası üzrə irəliləyirsə, məası artırsa bu, onun üçün böyük motivasiyadır. “Biz tətqiqat apar-mışıq və məlum olub ki, bizim kurslara qatılan tələbələrin 89%-nin əldə etdikləri bilik və diplomlarla mütləq nailiyyətləri olur, karyeralarında irəliləyir. Bunların olması tələbələrə çox həvələndirir”.

Diqqətimizi öyrənmənin bilik səviyyəsinə yönəltməliyik

C.Mənsiminin “Sizin bir fikrinizcə XXI əsrin yeniliklərini XVIII əsrin ölçü vahidlərlə qiymətləndirməməliyik. Bu baxımdan hansı yanaşmalardan qurtulmalıyıq? Köçürmə hallarının qarşısını necə alağ?” sualı da cavablayan professor bildirdi ki, bu gün təhsil sisteminə diqqətdə XVIII əsrə aid üsullardan, qiymətləndirmələrdən istifadə edirlər. “Bəzi dərslər 60, bəziləri 45 və ya 80-90 dəqiqə davam edir. Tələbənin davamiyyəti, hansı dərslərə iştirak edib-ətməməyi əsas götürürlər. Bu, tamamilə keçmişdə qalmış üsuldur. Biz indi daha çox diqqətimizi öyrənmənin bilik səviyyəsinə yönəltməliyik”.Məsafədən təhsildə köçürmə məsələsinə də toxunan alim deyib ki, MIT-də belə halların qarşısını almaq üçün virtual izləyicilər var. Məsafədən və ya sinifdən imtahan nəzərət məqsədilə izləyici kameralar quraşdırılır, eləcə də xüsusi avadanlıqlar var ki, tələbələrin verdiyi cavabların köçürmə olub-olmadığını yoxlaya bilər, cavabları qiymətləndirir, köçürmə şübhəsi olduqda dərhal göstərir.

8 güşəli yeni çağırışlar

“Yeni çağırış” C.Mənsimi qonağın ana dilində - hind dilində ulduzun “tara” kimi səsləndiyini deyərək proqramın simvolunun da 8 güşəli ulduz olduğunu diqqətə çatdırıb və ənanəvi “Təhsildə yeni çağırışlar 8 güşəli ulduza bənzətsək, onun güşələri hansı çağırışlardan ibarət olar?” sualı ilə sadalayıb: 1.Təhsilin hər kəs üçün əlçatan olması; 2.Əlçatan olması üçün təhsil xərclərinin azaldılması; 3.Vaxt amili, hər kəsin təhsil alma vaxtı uzun olduğu üçün vaxt nəzərdən keçirilməlidir; 4.Təhsilin keyfiyyətinin artırılması və bunun üçün interaktivliyə xüsusi önəm verilməsi; 5.Ceviklik, uyğunlaşma bacarığı, istənilən yerdə öyrənmək imkanının olması; 6.Yeni təcrübə və səriştələr imkanı yaradılmalıdır; 7.Sertifikat və diplomlar; 8.İş yerləri, ölkənin məsuliyyəti, şüurlu, uğurlu və-təndəşmə çevrilmək.

İmkansız hədəfləyin

Görüşün sonunda “Yeni çağırışlar” proqramının koordinatoru Cəfər Mənsimi çox maraqlı müsahibə üçün qonağa təşəkkürünü bildirdi və professorla onu birləşdirən ortaq nöqtədən, bir zamanlar onun da təhsildə üzvləşdiyi uğursuzluqdan, sonradan yazdığı təkar və saat formasında çap olunmuş “Əvvəlki sən olma”, “Yeni sən yarat” kitabları haqqında bəhs edib və kitabın redaktoru Arzu Soltanın kitabda qeyd edilən “Yol yoxdur? Yox yoldur!” fikirlərini irəli sürüb. Beləliklə, aparıcı Anant Aqarvalın “İmkansız hədəfləyin” çağırışları ilə proqramın növbəti buraxılışı başa vurub.

Lamiyə ƏLİMƏRDANOVA

Xalqın bağrından qopan duyğular poeziyası

Aşıq Ələsgər – 200

Mahira HÜSEYNOVA,
ADPU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru,
filologiya üzrə elmlər doktoru, professor

Bu il, öz yaradıcılığı və həmin yaradıcılığı ilə ancaq folklor ədəbiyyatımızın deyil, ümumən ədəbiyyatımızın bəlli qatını yaratmış, ancaq Cənubi Qafqazda yox, Şərqi Anadolu, Orta Asiya, İranda kifayət qədər məşhur olan Azərbaycan aşıq sənətinin görkəmli nümayəndəsi Aşiq Ələsgərin anadan olmasının 200 ili tamam olur. O, Azərbaycan folklor sənətinin o nümayəndəsidir ki, yaradıcılığın fiziki və poetik ümumi çəkisini istənilən xalqın bütöv folkloru ilə müqayisə etmək olar. Yaşadığı yüz ildən artıq ömrünün 85 ilini ancaq Azərbaycan xalqının mənəvi xəzinəsinin deyil, bəşəriyyətin qovuşmağa can atdığı ən işıqlı ideallar dərinliyində zənginləşməsinə sərf edən fenomen sənətkarı buna görə ancaq Azərbaycan arealında təqdim etmək olmur. Onun yaradıcılığının ümumbəşəri dəyərlər sırasına qoturan dünya qeyri-maddi mədəni irs nümunələri siyahısına salınması da yuxarıdakı fikrimizin təsdiqidir.

Ustad aşiqin Azərbaycan ədəbiyyatında və Azərbaycan insanının mənəvi həyatında oynadığı bu rol Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Aşiq Ələsgərin 200 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” 2021-ci il fevral ayının 18-də imzalanmış Sərəncamında bir daha xatırlanır. Azərbaycan cəmiyyətində o həqiqət də xatırlanır ki, xalqımız və onun milli dəyərlərinin formalaşmasında rol oynamış insanlar və tarixi hadisələrə münasibətin dövlət səviyyəsində ifadəsinin əssəsi Ümmumilli Liderimiz tərəfindən qoyulmuş siyasət davamı olan addımdır.

Aşiq Ələsgər yaradıcılığının poetik yükü və onun miqyası Azərbaycan ədəbi tənqidinin formalaşmağa başladığı ilk vaxtlardan diqqəti çəksə də, onun tədqiqatlarına cəlb edilməsi, öyrənilməsi və təbliği istiqamətində, təsəvvüf ki, əsaslı addımlar atılmamışdır. Paradoksal olsa da, o, gerçəkliyi qeyd edək ki, XIX əsrin 40-cı illərindən doğulub yaşadığı Göyçə mahalında, Qarabağ, Şorur - Dərələyəz, Zəngəzur, Qarabulaq, Şirək, Şörəyil, Ağbaba, Qars və Qazızman, İqdir, həmçinin Anadolunun içərlərinə, İran və Dağıstan qədər uzanan geniş arealda

getdikcə məşhurlaşan, aşıq və el şairləri arasında unikal şeirləri ilə seçilən Aşiq Ələsgər ədəbiyyatşünaslığımızda layiq olduğu səviyyədə, kifayət qədər araşdırılmamışdır.

Bu, bəlkə də Ümmumilli Liderimizin taleyinə yazılmış missiya ilə bağlıdır ki, XIX-XX əsr folklor sənətimizin azman sənətkarı Aşiq Ələsgərin ədəbi irsinin öyrənilməsi, adının əbədiləşdirilməsi işində Heydər Əliyevin danılmaz xidmətləri oldu. Mehzi Azərbaycan siyasi rəhbərliyə yeni-cə gəlmiş ümmumilli liderin təşəbbüsü ilə akademik Aleksandr Mixaylovici Proxorovun redaktoru olduğu, 1969-cu ilin sonlarında çap edilən 30 cildlik “Böyük Sovet Ensiklopediyası”nda Aşiq Ələsgər haqqında böyük bir məqalə verildi. Bundan iki il sonra, 1971-ci ildə “Aşiq Ələsgərin anadan olmasının 150 illiyinin qeyd edilməsi haqqında” Azərbaycan SSR hökumətinin qərarı qəbul olundu. 1972-ci ildə isə Sovetlər İttifaqının paytaxtı Moskva şəhərində təntənəli yubiley tədbiri keçirildi. Həmin tədbiri açan görkəmli rus şairi Mixail Lukanin “Bu gün Moskvada XIX əsrin 40-cı illərindən başlayaraq, 80 il müddətində indiki SSRİ xalqlarının dilində sadə insanlara yazılan ustalıqla ifadə edən böyük el şairin anadan olmasının 150 illiyinin” qeyd edildiyini bildirdi. Həmin tədbirdə Aşiq Ələsgərin həyatı və yaradıcılığı barədə geniş məruzə ilə çıxış edən Azərbaycanın xalq yazıçısı Mirzə İbrahimov Aşiq Ələsgəri “xalqın ürəyindən doğan şair” olaraq təqdim etdi. Maraqlı çıxışlardan birini Ermənistan Yazıçılar İttifaqının rəhbəri, sonralar ən qatı millətçi, türk düşməni kimi məşhurlaşacaq yazıçı Sero Xanzadyan, “Ermənistan dağları, danışın” kimi milli düşmənciliyə açıq çağırışlar edəcək. O, özünü möhtəşəm salonda ayələn insanlara tutaraq bunları demək zorunda qalacaq: “Göyçə gölünün sahillərindəki Ağkilsə kəndində dünyaya göz açan Aşiq Ələsgər xalqın bağrından qopan sənətkardır. O, hər şeyin sirlərini öyrənmişdir. O, hər şeyi sirlədir ki, əsrlər boyu yığılmış və Azərbaycan aşıq məktəbləri arasında seçilən Göyçə aşıq məktəbinin fundamental əsaslarını yaratmışdır.

Buradaca gerçək olan və klassik folklorşünaslığımızın yekdil olmasa da, ümumi rəyini yada salırıq ki, ayrı-ayrı aşıq məktəbləri təsnifatlansalar da, onların hamısı vahid Azərbaycan aşıq məktəbini təmsil etmişlər. Qəbul olunan gerçəklik isə belədir ki, həmin məktəbin yaradıcıları sırasında XV əsrin ortalarında Göyçə mahalının Sarıyaqub kəndindən anadan olub Miskin Abdal adı ilə ədəbiyyat tariximizə düşən Seyid Hüseynin adı xüsusi olaraq çəkilir. O, Ərdəbil şeyxlərinin ən sınanmış müridləri kimi Göyçədə sufi-sufi təriqət ideyalarının yaranmasına hamilik etmiş nəsəl şəcərəsinin növbəti həlqələrindən biridir. Miskin Abdal Şah İsmayıl sarayında aşıq-sufi ədəbiyyatının banisi, Şah İsmayıl sarayının ən müqəddir təmsilçilərindən biri kimi tanınır. O, 1524-cü ilin mayından, şahın ölümündən sonra Göyçə mahalına qayıdır, Sarıyaqubda açdığı məktəblə mahalın elm, irfan, sənət dünyasında mühüm rol oynamaqla, əsrlərlə ömrü olacaq Azərbaycan aşıq məktəbinin formalaşmasında həlledici əvəzsiz xidmətlər göstərir. Miskin Abdal, sağlığında özü bir əfsanə idi və bu əfsanə sənətkarın heyratəmiz qəməllərində bu gün də yaşayır. Onun bu günə qədər populyarlığını qoruyub saxlayan şeirləri var.

Miskin Abdalın müasirlərindən olan, indiki Cəbrayıl rayonunun Diri kəndində doğulan, sonralar Aşiq Qurbani, Dirlil Qurbani kimi ucsuz-bucaqsız Azərbaycanda, bütün Qafqazda tanınan, Miskin Abdal ilə bərabər əfsanəvi hökmdar və inco ruhu şairin, dövrünün elm və ədəbiyyat xadimlərinin ən böyük hamisi sayılan Şah İsmayıl - Xətəinin sarayında Qurbani, XVI əsrin sonları - XVII əsrin əvvəllərində Güney Azərbaycanda yaşayıb yaratmış görkəmli şair-aşıqlardan Abbas Tufarqanlı, XVII əsrin ən güdrətli aşıqlarından olan Sarı Aşiq, XVIII əsrin sonlarından XIX əsrin birinci yarısına qədər Göyçə aşıq məktəbinin möhkəmlənməsində böyük xidmətləri olmuş Ağ Aşiq Allahverdi və digər aşıqların xüsusi xidmətləri ilə Azərbaycan aşıq məktəbi daha da möhkəmlənmişdir.

Bütün bunlar Aşiq Ələsgərin mənəvi mühitini yaradan, insanlara Vətən mahiyyətini izah edən, o mahiyyəti sevdirən duyğuların mizrabını olan söz sənətkarlarıdır. İnsanlarımızın milli mental keyfiyyətlərinin yaranmasında aşıq ədəbiyyatının məxsusi yeri olubdur. Onlar Azərbaycan insanına Sevginin gücü ilə yaşamağın hansı xarüqələr yaratdığı göstərir, Sevgi ilə yaşayın qəlbini əbədi işığına çəkir. Bu işığın şölesidir ki, 400 ildir ki, Tufarqanlı Abbasın ana südü kimi mərhəm və doğma sözləri ilə süslənmiş şeirlərini qaranlıqda qalmaq qoymur:

“Bəli”, - deyib, yol-ərkanə gəlmişəm,
Nəş olub sinəmdə eşqin kitabım.
Çəsmi-nübüvvətə aşıq olmuşam,
Bir suala verənm yüz min cavabı.

Duman, gəl get bu dağlardan,
Dağlar təzə bər eyləsin.
Nə gözələrim səni görsün,
Nə könüllüm qubar eyləsin.

Yaşa, sevdicəyim, yaşa,
Yazılanlar gəlsən başa.
Bir yandan özün baş daşa,
Bir yandan el car eyləsin.

Abbas ağlar zarı-zarı,
Gəlməz könülün qubarı,
İlqarından dənən yarı,
Tanrı tezbazar eyləsin.

Ağ Aşıqın, Aşiq Ələsgərin yetişdiyi mühitini yaranmasında böyük xidmətləri ilə yadda qalan, yeri gəlmiş-kən, onun ustadı Aşiq Alimin ustadı olan sənətkarın insanları xeyirxahlığa çağırın, onlarda şəfqət hissini oyadan şeirləri ümumilikdə, Azərbaycan aşıq ədəbiyyatının başlıca leytmotivi olmuşdur:

Dedim, könül, bacar yaxşılıq eylə,
Həmişə əlində ixtiyar olma.
Çox da bel bağlama dünya malına,
Nə mala, nə mülkə etibar olma.

Aşiq oldun, hər ağrıya dözsən,
Sinə üstə odlu közlər əzsən.
Gündoğanla günbatım gəzsən,
Allahverdi kimi xiridar olma.

Bunlar Aşiq Ələsgərə və onun şəxsinə Azərbaycan aşıq məktəbinin gələcək nümayəndələrinə ötürülən irsdir və bu irsin mahiyyətində didaktika dayanır. Aşıqlıq məktəbi insanları öyrətmək missiyasından əlavə, xalqın ən böyük və əvəzsiz nemətinin- onun dilinin qorunub saxlanılması, intişar tapması işində çox böyük işlər görürdü. O işin başlıca vəzifəsini, aşıq sənətinin əsas missiyasını nəzərdə tutan Həsən bəy Zərdabi, Azərbaycan milli fikir tarixinin ən şərəfli nümayəndələrindən biri “Əkinçi” qəzetində yazırdı: “Bir baxın bizim aşıqlar toylarda oxuyanda onlara qulaq asanlara! Bu zaman onlar elə hala gəlirlər ki, bə istilə- türk ötin kəssən də xəbəri olmaz. Elə ki, sonra toy qurtardı, aşıqlar evlərinə gətdi, beş-on gün uşaqlar gəcə- gündüz küçələrdə aşıqlar eşitdiyi qafiyələri oxuya-oxuya gəzir və bir-birinin qələtlərini düzəldirlər”.

Xalq arasında yazı mədəniyyətinin yox dərəcədə məhdudluğu şəraitində aşıqlar nəsillər arasında transmissiya və ya şifarişlərinin vasitəçisi kimi çıxış edən Aşiq Ələsgərin missiyası yerli. Həmin missiyanın onun özü bu cür təqdim edir və o təqdimatda aşıqlığın başlıca hədəflərinin nədən ibarət olduğunu deməklə, özünü keçdiyi, keçmək istədiyi yolun istiqamətini göstərir:

“Can” deməklə candan can əsik olma,
Məhəbbət artıraq, məhribən eylər.
“Çor” deyənə nəfnədi dünyada,
Abad könül yıxar, pərişan eylər.

Gövhər sözü məcəslərdə yayılı,
Arif ondan mətləb qanb ayılı.
İbadət eyləyən mömin sayılı,
Saxavət ondan çoxdu savabı.

Haqqı sözü, yetirərsən isbatə,
Yemə riba, meyl elmə qiyabətə.
Şəriətə haramd! zina-ləffətə,
Ondan bəd yazırlar xəmiri-şərabı.

Bu, Göyçə mahalının Ağkilsə kəndində, kasıb, lakin mənəvi keyfiyyətlərlə zəngin bir rəncbər kişinin ailəsində dünyaya gəlmiş, heç bir təhsil görməmiş, özünün fitri istedadı və zəhməti sayəsində irfani elmlərə vafiq olan Aşiq Ələsgərin dünyanın var olması, insanlar xoşbəxt edə biləcək cəmiyyətin təşəkkülü üçün gördüyü, görmək istədiyi yolların başlıca qayəsidir. Onun yaradıcılığında təbii təbii mahiyyətdən doğan ecazkar gözəlliyi, təmiz eşqin vəsfi nə qədər gözə çox dəyşə də, başlıca ana xətt insan mahiyyətidir və aşıq o mahiyyəti təşkil edən komponentlər arasında genetik xüsusiyyətlərin çalarlarını görmə də, individuallığın aparıcı rolunu dominant olaraq təqdim edir. Şərqi insanı

üçün daha çox xarakterik olan dini bağlılıqdan var olan təsəvvürlərin tez-tez yada salınması həmin individuallığın formalaşması üçün ən təsirli vasitə kimi istifadə olunur:

Günahkardı nə ki yoldan azan var,
İki mələk - xeyir-şəri yazan var.
Nəkrəyin var, Qıl körpü var, qazan var,
Rövşən yollarını tar eyləməyan!

Ustad hər məqamda daşdığı mənəvi yükün ağırlığını və məsuliyyətini hiss edir, imkan düşdüyi hər məqamda insanların ruhunu cəliləməq fürsətini qaçırmır, onlara verdiyi tövsiyə və nəsihətlərdə ardıcılığını qoruyub saxlayır. Buna görədir ki, o, hər dəfə insanın daşdığı sosial mahiyyəti xatırladır, onun, müasir terminlərlə ifadə edilədiyi kimi, “əxlaq və davranış kodekslərinin” hansı rol oynadığını qabardır:

Aşiq olub, diyar-diyar gəzsən,
Əvvəl, başda pirkamalı gərəkdi.
Oturub-durmaqla xələbin bilə,
Mərifət elmində dolu gərəkdi.

Xalqa həqiqətdən mətləb qandıra,
Şeytanı öldür, nəfsin yandıra,
El içində pak otura, pak duru,
Dalsınca xoş sadalı gərəkdi.

Ələsgər, əlbəttə, istənilən halda, fərdidir və onun fərdi hiss- həyəcanlarının təqdimatı ilə də rastlaşdığımız anlar kifayət qədərdir, lakin bu fərdi duyğuların təqdimatındakı ictimai maraq, onun ibrətnamizlik notları diqqətdən eşitdiyi qafiyələri oxuya-oxuya gəzir və bir-birinin qələtlərini düzəldirlər. Başlıca isə, bunlar müdrik bir insanın gəldiyi həyat qənaətləridir və həmin qənaətlərin niyə gəncliyə ünvanlandığı da məlumdur:

“Can” deməklə candan can əsik olma,
Məhəbbət artıraq, məhribən eylər.
“Çor” deyənə nəfnədi dünyada,
Abad könül yıxar, pərişan eylər.

Aşiq Ələsgərin yaradıcılığında folklor ədəbiyyatımızın əbədi mövzuları ilə bərabər, onun müasiri olduğu zamanların, demək olar ki, bütün sosial, hətta siyasi aspektlərini görmək mümkündür. Bu mövzular arasında eşqin, qəhrəmanlıq və qorxaqlığın, sədaqət və etibarsızlığın, saxavət və xəsisliyin, dost və düşmənçiliyin sərhədləri ilə bərabər, elmə verilən böyük önəmli sərhədsiz konturları görünür. Bu, indiki anlamda, ibtidai sinifdə belə, təhsil almaq şansı olmayan, fəhmi və fitri istedadı ilə çox böyük coğrafiyada tanınan, tanındıqca insanın qəlbinə yol tapan Haqq Aşığının həyata baxışdır. O baxışlar konsepsiyasında isə mürrəkəb konfigurasiya axtarmağa dəyməz, sadəcə, insan ömrünün mənasını düyməq bəs edər. Hesab edirik ki, anadan olmasının 200 illiyini qeyd etdiyimiz Aşiq Ələsgərin yaradıcılığını öyrənmək də buna görə lazımdır.

Ahəngər deyiləm, naşi bəzircan,
Gözüm dürəndə, a yəməndədi.
Sinəmdədi eşqin şirin çəsməsi,
Lazzətə meyl edib ay əməndədi.

Bir sazım var, nə pərdəsi, nə simi.
Onu çalıb, kim tərpadar nə simi?
Firdovsi, Füzuli, Hafiz, Nəsimi -
Onlar da yazdıqı, ayə, məndədi.

Kişi gərək zəhmət çəksin, dərs alsın,
Süfrə açsın, ad qazansın, dərs alsın.
Dərsi azlar Ələsgərdən dərs alsın,
Altı min altı yüz ayə məndədi.

Z nəsli pandemiya dövründə

Ümumdünya İqtisadi Forumu hesab edir ki, dünyanın hazırkı vəziyyəti ibtidai səviyyəli işçilərin uyğunlaşması və təhsili üçün ciddi problemlər yaradır. Lakin rəqəmsal aborigen olaraq Z nəslinin (1996-cı ildən sonra doğulanlar) işçiləri düzgün təlim vasitələri və metodları olan çox məsuliyyətli gənclərdir. Biz təşkilatların bu istedad nəslinin ehtiyaclarını ödəmək üçün öz təlim proqramlarını necə dəyişə biləcəklərini araşdırırıq.

Rəqəmsal nəslin ixtisasını necə artırmaq olar?

“Deloitte” şirkəti başlanğıc səviyyəli işləri yeni başlayan karyera istedadları üçün “zəruri təlim meydançası” adlandırır. Amma indiki iş yerlərində gənc mütəxəssislərin ixtisasını saxlamaq və artırmaq getdikcə çətinləşir. Qlobal pandemiya yeni başlayan karyera istedadlarını və yeni məzunları çətin vəziyyətə salıb: Z nəslinin ofislərində demək olar ki, sıfır iş təcrübəsi, həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq (və onlardan öyrənmək) imkanlarının olmaması, həmçinin işə uyğunlaşmanın pis olması nəticədə böyük problem ola - kadrların davamsızlığı və bacarıq çatışmazlığı problemi yarana bilər.

Z nəsli işçilərinin bacarıqlarının artırılması yalnız postpandemik dünyada bir çağırış deyil, həm də gənc işçilərin saxlanmasıdır. Araşdırmalar göstərir ki, Z nəsillərinin peşəkarları işəgötürəni seçərkən inkişaf və təlim imkanları ilə güclü motivasiya edirlər. Odur ki, karyera yüksəlişi üçün hazırlıq işlərinə adaptasiya mərhələsində başlamaq daha məqsəduyğundur.

Əvvəlki nəsillərlə müqayisədə rəqəmsal aborigenlər tamamilə fərqli bacarıqlar, təlim vərdişləri və COVID-19-dan sonra iş yerinə motivasiya gətirirlər. Gəlin görək, şirkətlər bu fərdləri iş yerinə cəlb etmək, gənc istedadların işdə böyüməsinə və yeni bacarıqlar qazanmasına necə kömək edə bilərlər. Bəs təşkilatlar öz tədris proqramlarını necə dəyişirlər ki, onlar Z nəslinə uyğun olsun?

Z nəsli necə öyrənir

Z nəsli - əllərindən yerə qoymadıqları smartfonlarla böyüyən ilk nəsildir. Onlar bu şəkildə ünsiyyət qururlar, informasiya istehlak edirlər, yeni imkanlar tapırlar və daha da əhəmiyyətli - yenisini öyrənirlər. Onlar aktiv, sürətli və müstəqil şagirdlərdir, eşitdikləri, gördükləri və oxuduqları hər şeyi real dünya ilə əlaqələndirmək istəyirlər. Mobil qurğulardan istifadə üçün Z nəslinin davamlı ehtiyacının qarşısını almaq əvəzinə, smartfonlardan bizim maraqlarımıza uyğun istifadə etməklə və bu cihazları təlim vasitələrinə çevirməklə ixtisasların artırılmasını sürətləndirə bilərik.

Z nəslinin diqqət konsentrasiyasının çox qısa müddətini nəzərə almaq vacibdir - Y. nəsli üçün 12 saniyə ilə müqayisədə təxminən 8 saniyə. Bunun əvəzinə, təşkilatlar gənc nəsli hər gün istifadə etdiyi vasitələrlə asan başa düşülən öyrənmə məzmununu təmin etməkdən faydalanacaqlar.

İş prosesində təlim

Z nəsli digər nəsillərdən daha praktik görünür. Müəhazirə üslubunda təhsil artıq aktual deyil və Z nəsli işçilərinin cəlb olunmasına kömək etməyəcək. Z nəsli istedadlarının təxminən 51%-i praktikada ən yaxşı təhsil alır və yalnız 12%-i dinləyərək öyrənir. Gənc mütəxəssisləri kompleks təliminə cəlb edən və ya onları yeni sət və ya yumşaq bacarıqlarla silahlandıran bir təşkilat üçün öz təcrübəsi üzrə təhsil mühiti yaratmaq vacibdir.

Real dünya ilə bağlı praktik təlim düşünmək, təhlil, test və təcrübə etmək imkanı verə bilər.

Bacarıq və ya təlim nə qədər praktik görünə, Z nəsli mütəxəssisi o qədər maraqlı olacaq. Z nəsli üçün bir çox formatlar var: ciddi oyunlar, simulyatorlar, tematik tədqiqatlar, hakatonlar, sınaqlar, bacarıq marafonları və s.

Texnologiya təlim vasitəsi kimi

Başlanğıc səviyyəli bir işçinin təlimi marke-tingə bənzəyir: onun təbii yaşayış mühitində hədəf auditoriyasını əhatə etmək lazımdır. Üstəlik, sosial şəbəkələr, oyun tətbiqləri və ya kommunikasiya vasitələri (WhatsApp və ya Slack kimi) şirkətlər Z nəslinin təbii ünsiyyət və onlayn mühitdə həmkarlarından öyrənmək istəyindən isti-

fadə etsələr, təlim prosesini sürətləndirə bilər. Əgər mobil təlim L & D proqramı üzrə məcburi dərslər siyahınıza daxil deyilsə, bəlkə də qərarınıza yenidən baxmaq istəyəcəksiniz.

Çarpaz təlim

Peşəkarlar karyeralarının əvvəlində yalnız öz işlərini görmək istəyirlər, onlar əhəmiyyət kəsb etmək, böyümək və təcrübə qazanmaq istəyirlər. Deloitte Global Human Capital Trends-in 2021-ci il hesabatına əsasən, işçilərin təcrübələrini nəzərə alaraq işin yenidən təşkili çətinləşməyə başlayır. Rotasiya, çarpaz təlim və ya hətta müxtəlif şöələrdə təlimçilik proqramları Z nəslinin marağını böyütməyə və şirkət daxilində böyümək üçün motivasiyanı artırmağa kömək edə bilər. Təcrübə çatışmazlığı bəzi menecerləri Z nəslinin işçilərinə təşəbbüs göstərmək və araşdırmaq imkanını verməkdən uzaqlaşdırsa da, onlar gənc işçilərin fikirlərinin keyfiyyətindən və yaradıcılığından təəccüblənə bilərlər.

Karyerada tərəqqi təlim üçün əsas amil kimi

“Z” nəslinin peşəkarları, təbii ki, iş yerində dərhal tətbiq olunmaqla bacarıqlarını mənimsəmək istəsələr də, bacarıqları karyera artımı ilə birbaşa əlaqəlidir, təhsilə daha da cəlb olunacaqlar. Z nəslinin işçilərinin təxminən 76%-i təhsilini digər nəsillərlə nisbətən daha çox karyera artımı ilə əlaqələndirir. Texniki və ya sət bacarıqları olduqca sürətlə mənimsəsələr və əlverişli onlayn resurslar vasitəsilə müstəqil olaraq öyrənmə bilsələr də, muxtar rejimdə qarşılıqlı əlaqənin olmaması onları yumşaq bacarıqlara çatdıqda daha həssas və təcrübəsiz edir. Z nəslinin əməkdaşlarına həm texniki bacarıqları, həm də şəxsiyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlarını inkişaf etdirməyə imkan verəcək interaktiv proqramların hazırlanması əksər hallarda təhsilin nəticələrini yaxşılaşdıracaq və ixtisasların artırılmasını sürətləndirəcək.

Z nəsli işçilərinin sayı illərlə artacaq. Karyeralarının ilkin mərhələlərində ixtisasın artırılması müxtəlif və inklüziv iş yerlərinin yaradılması və onların texniki cazibəsindən istifadə etmək üçün həlledici əhəmiyyət kəsb edir. Onlar üçün hər gün başa düşükləri və istifadə etdikləri texnologiyalarla öz həllərini sınaqmaq, təhlil və icad etmək üçün məkan yaratmaq vacibdir. Əgər TikTok işləmək haqqında video izlədiklərinə görsəniz, bəlkə də Excel-i öyrənirlər!

<https://www.weforum.org/agenda/2021/05/up-skill-engage-gen-z-workplace/>

Oruc MUSTAFAYEV

Şəhidlərin xatirəsinə həsr olunmuş respublika turniri

Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatirəsinə həsr olunmuş yeniyetmələr arasında respublika turnirinə start verilib.

Atletika idman növü üzrə Gəncə şəhər Mərkəzi Stadionunda, voleybol üzrə Qusar Olimpiya İdman Kompleksində, basketbol üzrə Şirvan Olimpiya İdman Kompleksində, mini-futbol üzrə Lənkəran Olimpiya İdman Kompleksində turnirin zona mərhələsinin açılışı olub. Tədbirdə tərəfdaş qurumların yerli idarəetmə orqanlarının nümayəndələri, təhsil, idman ictimaiyyəti iştirak edib.

Zona mərhələsinin nəticələrinə görə, atletika üzrə I yerə Bərdə rayonu, II yerə Gəncə şəhəri, III yerə Yevlax şəhərinin məktəbliləri, voleybol üzrə I yerə Abşeron rayonu, II yerə Qusar rayonu, III yerə Sumqayıt şəhərinin məktəbliləri, basketbol üzrə I yerə Şirvan şəhəri, II yerə Füzuli rayonu, III yerə Hacıqabul rayonunun məktəbliləri, mini-futbol üzrə I yerə Cəlilabad rayonu, II yerə Lənkəran şəhəri, III yerə Biləsuvar rayonunun şagirdləri layiq görülüb.

Turnirin əsasnaməsinə uyğun olaraq zona yarışlarında I və II yeri tutan komandalar final mərhələsinə vəsiqə qazanıb.

Yarışların zona mərhələsinin qaliblərinə diplomlar təqdim edilib. Olimpiya sistemi üzrə 6 zonada keçiriləcək turnirdə 4 idman növü üzrə ümumilikdə respublikanın bütün rayon və şəhərindən 2000-dən çox məktəbli iştirak edir.

Təhsil, Gənclər və İdman nazirlikləri, Milli Olimpiya Komitəsi, Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyasının təşkilatçılığı ilə 2021-ci ilin may-iyun aylarında keçiriləcək yarışlarda Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən bütün rayon və şəhər ümumi təhsil müəssisələrinin şagirdləri mini-futbol (13-14 yaş), atletika (13-14 yaş), voleybol (oğlanlar, 14-15 yaş), basketbol (oğlanlar, 14-15 yaş) idman növləri üzrə iştirak edəcək.

Qeyd edək ki, Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatirəsinə həsr olunmuş yeniyetmələr arasında respublika turnirinin keçirilməsində məqsəd onların xatirəsinə yad etmək, şəhidlərimizin xatirəsinə əbədiləşdirmək, yeniyetmələr arasında vətənpərvərlik hissini gücləndirmək, ümumtəhsil məktəblərində təhsil alan şagirdlərin sağlam həyat tərzinə istiqamətləndirmək, onların asudə vaxtının səmərəli təşkili, idmana olan marağının artırılması, ümumtəhsil məktəblərinin idman sahəsində sinifdən xaric və məktəbdən xaric fəaliyyətlərinin qiymətləndirilməsindən ibarətdir.

Turnir "COVID19" pandemiyası ilə əlaqədar xüsusi karantin rejimi qaydalarına uyğun olaraq həyata keçirilir.

Tələbə rəqqasın uğur hekayəsi

Artıq 7 ildir ki, Leyla Vəliyeva 3 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin "Azəri inciləri" rəqs ansamblının üzvüdür. Ötən bu illər ərzində məharəti ilə yaşadlarından fərqlənən gənc rəqqasə bir çox istedad yarışmalarının, müsabiqə və festivalların iştirakçısı olub, hər dəfə də onun mahir rəqs ifaçılığı müniflərin diqqətini cəlb edib. Dərnək rəhbəri, öz dəst-xətti ilə seçilən xoreoqraf Samirə Səferli yetirməsi Leyla haqqında xoş sözləri bir-birinin ardınca muncuq kimi düzürdü. Müəlliminin şagirdi haqqında ürək dolusu danışması bizim üçün də sevindirici hal idi. Ümumiyyətlə, bütün sahələrdə belədir; çəkilən zəhmət hədəfə getməyəndə insan başqa bir aləmə qovuşur. Samirə xanım bu hissələri ikiqat artıq sevinclə yaşayır. Bilir ki, nə vaxt, hansı tədbirdə olursa-olsun, müəllimin kimdir? - sualına Leylanın ağızdolusu ifadə edəcəyi birca kəlmə olacaq: - Sevimli xoreoqraf müəllimim Samirə Səferli.

Leyla Vəliyeva:

“Qələbə sevinci yaşadığım anlar
sanki dünyanı mənə bağışlayırdılar”

Leylanın yaddaş dəftərcəsi

...Bəli, illər bir-birini əvəzlədikcə Leylanın yaddaş dəftərcəsində qazandığı diplom və fəxri adların siyahısı həkk olunan günlərin və tədbirlərin sayı, yeri və ünvanları da artmaqda davam edib. Həmin dəftərcəni mən də vərəqləmək istədiyimi bildirəndə həmsöhbətim əvvəlcə bir az tərəddüd etdi. Axı, necə olmasa o, əvvəlki həmsöhbətlərimdən fərqli olaraq artıq yetkinlik yaşını da arxada qoyan 18 yaşlı bir qəşəng qız, gənc bir tələbə idi, özü də olduqca yüksək dəyərləndirdiyi Bakı Slayyan Universitetinin 2-ci kurs tələbəsi. Həmin dəftərcəyə baxmağa ehtiyac olduğumu söyləyəndə isə çantamdadır, buyurun, deyib, bəzəkli bir dəftəri kitablarının arasında ayırıb utana-utana mənə uzatdı və dedi: - Həmişə özüm-lə gəzdirirəm.

İki beynəlxalq müsabiqədə birinci

...Mən onunla söhbət edə-edə gözücü dəftərcəyə də boylanırdım. Doğrudan da siyahı olduqca uzun idi. Amma əslində isə burada təəccüblü bir hal da yox idi, çünki Leyla artıq 7 ildir ki, müxtəlif nominasiyalı tədbirlərdə, müsabiqə və festivallarda bu Mərkəzi təmsil edir, respublika səviyyəli və beynəlxalq miqyaslı yaradıcılıq hesabatlarda çalışdığı rəqs kollektivi ilə birgə uğurlara imza atırdı. Heydər Əliyev Fondunun təşkil etdiyi "Yeni il şənliyi" və "Oxu günü" nə həsr olunan tədbirlərdəki iştirakı Leylanın yaddaşında qırmızı xətlə keçdiyini də onun özünün dilindən eşitdim. Dövlət uşaq tədbirlərindəki çıxışlarını da xatırlayarkən gənc rəqqasə xoş xatirələr yaşadığını söylədi, uşaqlıq başqa bir aləmdir, dedi. Kaş yəne də həmin illər olaydı... Bilirsiniz, dedi, biz öz ansamblımızla birlikdə Rusiyada bir-birinin ardınca keçirilən "İstoki" və "Moya rodina" müsabiqələrində I yerləri qazandıq sevincimizdən göz yaşları axırdıq... Dərnək rəhbərimiz Samirə xanım da bizə qoşulmuşdu.

Dərnək rəhbəri bizi məyus olmaqdan xilas etdi

Sonra Qırğızstanda keçirilən "Kijitay" müsabiqəsinə dəvət aldıq və həmin müsabiqədə 3-cü yeri qazandıq.

Dərnək rəhbərimiz bunu böyük uğur adlandırdı və bizi ruhdan düşməməyə çağırırdı. Ruhdan düşsəniz, bir də heç vaxt birinci ola bilməyəcəyik, dedi. Samirə xanımın xoş sözləri bizi məyusluqdan xilas etdi və daha böyük özünəkarlıqla məşqlərimizi davam etdirdik. Bu, doğrudan da olduqca vacib idi, çünki ruh düşkünlüyü bizi növbəti yarışmalarda uğursuzluqlara sürükləyirdi.

Qran-pri mükafatı ürəyimizə sərinlik bəxş etdi

Çox keçmədi ki, İtaliyada keçirilən daha mötəbər bir müsabiqəyə dəvət aldıq. Bu, "Liberto Qreativa" beynəlxalq onlayn rəqs müsabiqəsi idi. Həmin müsabiqədə kollektiv şəkildə təqdim etdiyimiz rəqs Qran-pri mükafatına layiq görüldü. Bu qələbə bizim sevincimizin pik həddini təmin etdi, ruhumuza sərinlik qatdı. Bu, doğrudan da mötəbər bir müsabiqə idi və biz həmin müsabiqədə dərnək rəhbərimizin, Mərkəzimizin, qələbəmizi gözləyən hər bir kəsin etimadını tam doğrulda bildik. Açıqımı söyləyim ki, mən ən xoş anlarımı müsabiqələrdə qazandığımız qələbə sevinci ilə yaşamışam. Respublika daxilində də baş tutan müxtəlif nominasiyalı tədbirlərdə və festivallarda daim Mərkəzimizi həvəslə təmsil etməmişəm və həmişə də bizə yönələn ümidləri doğrultmağa çalışırıq.

Gələcək peşəsindən asil olmayaraq Leyla artıq mahir rəqqasədir

...Yazımın əvvəlində qeyd etdiyim kimi mən əvvəlki həmsöhbətlərimdən fərqli olaraq bu dəfə artıq məktəbli yaşında olan istedad sahibi ilə deyil, yetkin bir gəncə onun yaradıcılıq boxçasını birlikdə seyr etdik və səmimi söyləyim ki, görüşdən olduqca məmnun da qaldım. Bir daha əmin oldum ki, bu gənc istedad sahibi gələcəkdə diplom alandan sonra hansı peşənin sahibi olacağından asılı olmayaraq musiqini, incəsənəti və onun ən maraqlı qolu olan milli rəqsimizi, bütün başqa rəqs növlərini çox sevir və onların hər birini ustalıqla təqdim etməyə hər an qadirdir.

Sifai SƏFƏROVA

Ağdam şəhər məktəbinin məzunları 42 ildən sonra görüşdülər

Bu il Ağdam şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbin 85 illik yubileyidir. Qarabağımızın 30 il ərzində erməni təzavüzünə məruz qalmış digər təhsil müəssisələri kimi Ağdam 6 nömrəli məktəb də erməni qəsbkarları tərəfindən dağıdılıb, viran edilib.

SSRİ-i Xalq Komissarları Sovetinin 16 may 1934-cü il tarixli xüsusi qərarına uyğun olaraq yaradılan və 1936-cı ildən fəaliyyətə başlayan Ağdam ilk onillik şəhər orta məktəbi 1944-1945-ci dər ilində ibtidai sinifə çevrilib, 1949-1950-ci dər ilində yedillik, 1960-1961-ci dər ilində səkkiz illik icbari məktəb olub. 1975-1976-cı dər ilində isə yeni müasir tipli üçmərtəbəli binaya köçərək onillik təhsil sistemə keçib. Məktəbin lazımı avadanlıqlarla təmin olunmuş 30 sinif otağı, zəngin kitabxanası, geniş idman zalı, 2 emalatxana, 24 fənn kabinetləri (fizika, kimya, biologiya, ədəbiyyat, tarix, informatika və s.) şagirdlərin istifadəsinə verilib.

Məktəbin ilk direktoru Sərdar Xudiyev olub. Məmməd Səmədov, Valeh Hüseynov, Knyaz Quliyev sonralar bu təhsil ocağına rəhbərlik ediblər. Müəllimlərdən Hacıağa Əliyev (fizika), Babakışi Qaracayev (fizika), Gülyaz (fizika), Mahirə Bağirova (riyaziyyat), Fazil Bəhramov

(ədəbiyyat), Mərfuqə Ağamirova (biologiya), Validə Cəfərova (kimya), Nüşabə Kərimova (biologiya), Fatma xanım (coğrafiya), Haqverdi Verdliyev (tarix) və b. adlarını çəkmək olar.

Bir neçə tanınmış elm, məarif, mədəniyyət, incəsənət xadimləri, səhiyyə işçiləri bu məktəbin yetirmələri olub.

23 may tarixində Ağdam şəhər 6 nömrəli məktəbin 1978-1979-cu ilin buraxılış məzunları məktəbi bitirmələrinin 42 ilini, həm Ağdam məktəbinin 85, həm

də 1993-cü ildən erməni əsirliyində olan Qarabağın gözəl guşələrindən biri - Ağdamın erməni işğalından azad olunmasını qeyd ediblər. Həmin gün keçmiş məzunlar öz tələbək illərini sevinclə, qürur hissi ilə xatırlayıblar, keçmiş xatirələrindən, kövrək uşaqlıq illərindən danışdılar. Məzunlardan hazırda ABŞ-da yaşayan, rəssam, dizayner, məmar kimi fəaliyyət göstərən Ya-vər Rzayev xatirələr işığında Qarabağa, uşaqlıq illərinə qiyabi səyahət edib, sinif pəncərəsin-

dən gördüyü Şahbulaq dağı, yaşadığı evdən cəmi 3 dəqiqəlik məsafədə yerləşən Natəvan xanımın imarətini, Pənah xanım məqbərəsi ilə bağlı kövrək xatirələrini paylaşdı. Məzun-rəssamın "Könüllük keçir Qarabağdan" sərəngisi ilk dəfə olaraq ABŞ-ın Qarabağ Fondunun dəstəyi ilə paytaxt Vaşinqtonda göstərilib. Məzunlardan Dəmir Abdullayev, Kəmal Əkbərova, Məxmər Quliyeva, Şəhla Ağayeva, Azər Bəhramov, Minayə, Tərlan, İradə, Aybəniz və başqaları bu görüş-

dən məmnun qaldıqlarını, bu görüşü tezliklə işğaldan azad olunan torpaqlarında qeyd edəceklərini bildirdilər. Məktəbi 1979-cu ildə bitirmiş məzunlar yeniyetmə sevinci ilə bir-biri ilə görüşür, sevincdən kövrəlirdilər. Bir-birinin ailə, iş həyatı, sağlamlığı ilə maraqlanırdı, hal-əhval tuturdu. Sinif nümayəndəsi olan Məxmər xanım uşaqların adlarını bir-bir çəkdi: "Burdayam" - deyən uşaqlar özləri haqda məlumat verdilər. Keçmiş sinif nümayəndəsi 42 il ərzində dünyasını də-

yişən, ölkə xaricində yaşayan, görüşə gələ bilməyənlər haqqında qısa məlumat verdikdən sonra vəfat edən sinif yoldaşlarının və müəllimlərinin yad etdilər. Daha sonra məşhur "Məktəb illəri" məhəmməd sədaları altında məzunlar uşaqlıq kimi sevindilər. Bir neçə saatlıq uşaqlaşan, qayğısız illərinə qayıdan məzunlar çox xoşbəxt görünürdülər. Görüş unudulmayan xatirələr işığında davam edib.

Zöhrə MƏMMƏDOVA

"AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ"

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor	Sarvan İbrahimov	538-21-55
Mühasibatlıq		539-67-74
Reklam və elanlar		539-20-77 (tel./faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet "Azərbaycan müəllimi"nin kompüter mərkəzində yığılır və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı Şərifzadə filialı
Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881
M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944
S.W.I.F.T.: IBAAZAZ 2X

"Azərbaycan müəllimi" qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 IBABZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisənziya № 022327, **İndeks:** 0003, **Tiraj** 4169 **Sifariş** 944

Məsul nəvbətçi: O.Mustafayev

Etibarsız sayılır

Bakı Məktəbəqədər Pedaqoji Məktəbi (İndiki Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti nəzdində Humanitar Kolleç) 1988-ci ildə bitirmiş Məmmədova Rəsmiyyə Məhəmməd qızına verilmiş İP-017112 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitirmiş Sultanlı Rəhman Rəhim oğluna verilmiş A-011379 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Abseron rayon Hökməli qəşəbə tam orta məktəbi 2020-ci ildə bitirmiş Həsənova Nuray Faiq qızına verilmiş C-371760 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

2 nömrəli Bakı Tibb Məktəbi tərəfindən 1976-cı ildə Qəniyeva Sevdə Cami qızına verilmiş Ə-015638 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Politehniki İnstitutu tərəfindən 1972-ci ildə Məmmədov Hikmət Xanbaba oğluna verilmiş Ə-223346 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Kooperasiya Universiteti tərəfindən 2007-ci ildə Əliyev Elvin Malik oğluna verilmiş BN-105363 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 12 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Səfərov Çingiz Tahir oğluna verilmiş BN-013776 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Ali Birləşmiş Komandanlıq Məktəbi tərəfindən 2001-ci ildə Əsgərov Ələddin Azay oğluna verilmiş A-071236 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 19 nömrəli tam orta məktəbi 1998-ci ildə bitirmiş Bürcəliyeva (Umarova) Zeynəb Rüstəm qızına verilmiş A-168902 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən 2006-cı ildə Əmrəhova İlham Adil qızına verilmiş internatura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 193 nömrəli tam orta məktəbi 2019-cu ildə bitirmiş Kəbirli Zümrüd Kamran qızına verilmiş E-195711 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kəlbəcər rayon 80 nömrəli tam orta məktəbi 2003-cü ildə bitirmiş Tağıyeva Elnarə Məhəmməd qızına verilmiş A-675911 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 43 nömrəli tam orta məktəbi 1987-ci ildə bitirmiş Eyyubova Pəri Eyyub qızına verilmiş A-297769 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 11 nömrəli tam orta məktəbi 2018-ci ildə bitirmiş Tağıyeva Gülnar Arifovnaya verilmiş E-133220 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 267 nömrəli məktəb-liseyi 2006-cı ildə bitirmiş Məmmədova İrəne Zakir qızına verilmiş B-314525 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universitetini 2017-ci ildə bitirmiş Hüseynli Gülbacı Tehran qızına 2018-ci ildə verilmiş A-146014 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Babək rayon Vayxır kənd tam orta məktəbin IX sinfini 1997-ci ildə bitirmiş Əhmədov Nurlan Vəliqulu oğluna verilmiş B-178258 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Biznes Universiteti tərəfindən 2019-cu ildə Mirzəliyev Elmi Nizam oğluna verilmiş C-051003 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Slavyan Universiteti tərəfindən 2019-cu ildə Qənbərli Şədanə Üzeyir qızına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xocalı şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitirmiş Quliyev İbrahim Nadir oğluna verilmiş AN-073363 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Maliyyə İqtisad Kolleç tərəfindən 2016-cı ildə Quliyev İbrahim Nadir oğluna verilmiş AA-085624 nömrəli subbakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəlilabad şəhər 1 nömrəli məktəb-liseyin IX sinfini 2006-cı ildə bitirmiş Əliyev İqbal İlham oğluna verilmiş 413658 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Havzava kənd tam orta məktəbi 2019-cu ildə bitirmiş Fərəcov Xəyal Qalib oğluna verilmiş E-215773 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Kooperasiya Universiteti tərəfindən 2017-ci ildə Bayramova Nigar Həsət qızına verilmiş A-139558 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Mingəçevir Turizm Kolleci tərəfindən 2011-ci ildə Nəbiyev Rəsul Natiq oğluna verilmiş AA-007803 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Göyçay şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2011-ci ildə bitirmiş Həsənov Azər Azad oğluna verilmiş 059246 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kollecini 2000-ci ildə bitirmiş Hüseynov Elşən Sahib oğluna 2010-cu ildə verilmiş BB-II-095715 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Dönük Qırılıq kənd tam orta məktəbi 2005-ci ildə bitirmiş Nəbiyeva Alidə Tahir qızına verilmiş 188265 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Dondar Quşçu kənd tam orta məktəbi 2017-ci ildə bitirmiş Ayyazov Rüstəm Telman oğluna verilmiş 080152 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Yanıxlı kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi 2016-cı ildə bitirmiş Həsənov Həsən Rasim oğluna verilmiş A-587548 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Öyüblü kənd tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Musalı Orxan Əli oğluna verilmiş B-558302 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti tərəfindən 2004-cü ildə İsmayilov Nicat İntiqam oğluna verilmiş B-003634 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Goranboy rayon Tap kənd tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş Abdullayeva (Binnətova) Gülnarə Bayram

qızına verilmiş B-337486 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Goranboy rayon Buzluq kənd tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş Zeynalova Aynurə Şikar qızına verilmiş B-337830 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Heyran xanım adına Naxçıvan Tibb Məktəbi tərəfindən 1991-ci ildə Səfərova Esmira Aydın qızına verilmiş PT-I-098152 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ordubad rayon M.T.Sidqi adına 1 nömrəli tam orta məktəbi 2003-cü ildə bitirmiş Əliyev Namiq Əli oğluna verilmiş AN-733152 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Culfa rayon Əbrəqunus kənd tam orta məktəbi 2012-ci ildə bitirmiş Hacıyev Ziyadxan Dünayəddin oğluna verilmiş A-085771 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayon Xırmandalı kənd tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş İsayev İlkin Musa oğluna verilmiş A-334464 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 22 nömrəli tam orta məktəbi 2000-ci ildə bitirmiş Başirova Kəmalə Nəcməddin qızına verilmiş A-423268 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağsu şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 2010-cu ildə bitirmiş Fərhadlı Əbutalib Əli oğluna verilmiş B-704047 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 214 nömrəli tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş Hatəmova (Həsənəliyeva) Rufina Akif qızına verilmiş B-259355 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəki Tibb Məktəbi tərəfindən 2006-cı ildə Rzayeva (Quliyeva) İlhamə İlham qızına verilmiş BB-II-032739 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Biləsuvar şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Qubadlı Günel Sabir qızına verilmiş B-570599 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyi 2017-ci ildə bitirmiş Salımanov Ceyhun Laçın oğluna verilmiş E-024544 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Parakənd kənd tam orta məktəbi 2009-cu ildə bitirmiş Rəşidov Orxan Ravvaq oğluna verilmiş B-644997 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Parakənd kənd tam orta məktəbi 2015-ci ildə bitirmiş Ağazadə Müşfiq Rövşən oğluna verilmiş A-469785 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan MR Culfa rayon Camaldın kənd tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş Hüseynov Camal Hüseyn oğluna verilmiş A-317119 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Sənaye-Pedaqoji Kolleci (İndiki ADPU-nun nəzdindəki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci)

tərəfindən 2017-ci ildə Butayeva Saçi Eyvaz qızına verilmiş AA-104784 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Maliyyə fakültəsinin tələbəsi Abaslı Üzeyir Əli oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağsu şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbi 1998-ci ildə bitirmiş Hüseynov Vüqar Məhərrəm oğluna verilmiş AN-154264 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən 1998-ci ildə Muradov Elman Telman oğluna verilmiş internatura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Şağlaser kənd tam orta məktəbi 1996-cı ildə bitirmiş İbrahimov Müşfiq Muğbil oğluna verilmiş A-017765 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 39 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2006-cı ildə bitirmiş Hacızadə Elvin Şamili oğluna verilmiş B-292333 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 1983-cü ildə Osmanov Sədiyar Osman oğluna verilmiş İB-044021 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Astara rayon Şiyəkəran kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi 1989-cu ildə bitirmiş Rəcəbov Rövşən Sahib oğluna verilmiş AK-572805 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayon Ərkivan qəsəbə 3 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 1990-cı ildə bitirmiş Həsənov İlham İsrafili oğluna verilmiş A-653825 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Füzuli rayon Kərimbəyli kənd tam orta məktəbi 2010-cu ildə bitirmiş Tofiqi Əli Zahid oğluna verilmiş B-711126 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Beyləqan rayonu şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 2002-ci ildə bitirmiş Əliyeva (İmrəliyeva) Tərənə Vəqif qızına verilmiş A-640647 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt Dövlət Universiteti tərəfindən 2019-cu ildə Qasimov Elnur Nazim oğluna verilmiş C-029446 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Parakənd kənd tam orta məktəbi 1994-cü ildə bitirmiş Baxşiyev Rafiq Kişi oğluna verilmiş 27 nömrəli attestat əvəzi arayış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəmkir rayon N.Gəncəvi (əvvəlki Pravda) adına şəhər tam orta məktəbi 2006-cı ildə bitirmiş İsmayilov Nicat Bayram oğluna verilmiş B-325083 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəmkir şəhər Ə.Cavad adına tam orta məktəbi 2010-cu ildə bitirmiş Kərimov Tural Valeh oğluna verilmiş B-734353 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəmkir rayon Z.Abbasov adına Dəllər qəsəbə tam orta məktəbi 2002-ci ildə bitirmiş Əmiraslanova (Hüseynova) Aynurə Akif qızına verilmiş A-590932 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Akademik fənlərin global reytingi

Universitetlərin 2021-ci il üzrə Şanxay reytingi açıqlanıb

Çinin "Shanghai Ranking Consultancy" konsaltinq şirkəti 2021-ci il fənlər üzrə dünya universitetlərinin əhatəli və obyektiv reytingini (Global Ranking of Academic Subjects 2021) təqdim edib. Bu il reyting cədvəlində 54 fənn üzrə universitetlərin təbiət elmləri, mühəndislik, həyat elmləri, tibb və sosial elmlər üzrə reytingləri göstərilib. Dünyanın 93 ölkə və regionundan 4000 universitetdən 1800-dən çoxu reytingə düşüb. ABŞ universitetləri 30 fənn üzrə lider mövqelərini nümayiş etdirir. Çin universitetləri 13 fənn üzrə daha iki

mövqe irəli çıxıblar. Harvard Universiteti 15 fənn üzrə ən yaxşı təhsil müəssisəsidir. Onlardan 6 sosial, 4 tibb, 3 mühəndislik, 2 həyat elmlərinin payına düşür. MIT 6 fənn üzrə birinci yeri tutur, onlardan 5-i mühəndislikdir. Bu isə MIT-in adıçəkilən sahədə ən güclü akademik uğurlarını sərgiləyir. Ötən ildən fərqli olaraq, birdən çox fənn üzrə liderlik edən universitetlərin sayı 7-dən 4-ə enib, nəticədə Harvard Universiteti bir sıra digər fənlərdə də irəli çıxa bilib. ABŞ-in Boulder şəhərində yerləşən Kolorado Universiteti və Massaçusets

Texnologiya İnstitutu (MIT), həmçinin Böyük Britaniyadan olan Oksford Universiteti öz mövqelərini qoruyub.

Üstəlik, üç yeni iştirakçı, Çinin Cənub-Şərqi, Siana və Sidyan universitetləri bu ilin reyting cədvəlində nəqliyyat elmləri və texnologiyaları, maşınqayırma və telekommunikasiya mühəndisliyi sahəsində mükəmməl göstəricilərinə görə uğurlu görünür.

Bütün fənlərin reyting cədvəlində neçə dəfə görüldüyünü hesablasaq, ABŞ-dən müvafiq universitetlər 4782, ardınca Çin universitetləri 2895, Birləşmiş Krallıqdan olan universitetlər 1623 dəfə diqqəti çəkir. Britaniya Kolumbiyası Universiteti, Yeni Cənubi Uels Universiteti, Sinqapur Milli Universiteti, Ohayo-Kolumbus Dövlət Universiteti, Minnesota Universiteti, Melburn Universiteti, McGill Universiteti və Toronto Universiteti reyting cədvəlində 50-dən çox fənn üzrə təmsil olunub.

Reytinglər beynəlxalq akademik mükafatlar, ali akademik nailiyyətlər, tədqiqat keyfiyyəti və beynəlxalq əməkdaşlıq da daxil olmaqla müvafiq fənlər üzrə dünya universitetlərinin müvəffəqiyyətini izləmək üçün bir sıra obyektiv akademik göstəricilərdən və könər məlumatlardan istifadə edir. 2021-ci ildə beynəlxalq akademik mükafatlar indeksi tərəfindən keçirilən akademik üstünlük sorğusuna (AES) əsaslanır.

Reytingin tərtib olunmasında istifadə olunan sorğuda 2021-ci ilin fevral ayına qədər aparıcı dünya universitetlərindən 1122 professor iştirak edib. Onlar 64 fənn üzrə 95 universitet və 17 ölkə/bölgəni təmsil edir. Onların cavabları 48 fənn üzrə 164 aparıcı jurnal, 27 fənn üzrə 32 ali mükafat və informatika və mühəndislik üzrə 26 aparıcı konfransı müəyyən edib.

Qeyd edək ki, müstəqil təşkilat olan "Shanghai Ranking Consultancy" ali təhsil və konsaltinq sahəsində tədqiqatlar üzrə ixtisaslaşmış. 2009-cu ildən Dünya Universitetlərinin Akademik Reytinginin rəsmi nəşridir.

Akademik tədqiqat aşağıdakı meyarlar üzrə universitetlərin seçilməsini həyata keçirir: tədqiqat və elmi fəaliyyətin keyfiyyəti, sitat götürmə indeksi, beynəlxalq tərəfdaşlıq çərçivəsində əməkdaşlıq, elmi sahənin reyting nəşrlərində dərc olunan məzmunun sayı, nüfuzlu mükafatlara sahib olan işçilərin sayı.

Oruc MUSTAFAYEV

Fənlər	Ali məktəbin adı	Ölkə
Riyaziyyat	Paris-Saclay University	Fransa
Fizika	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	ABŞ
Kimya	University of California, Berkeley	ABŞ
Yer haqqında elmlər	University of Colorado at Boulder	ABŞ
Cöğrafiya	University of Oxford	Böyük Britaniya
Ekologiya	University of Oxford	Böyük Britaniya
Okeanoqrafiya	University of Washington	ABŞ
Atmosfer haqqında elm	University of Colorado at Boulder	ABŞ
Maşınqayırma	Xi'an Jiaotong University	Çin
Elektrotexnika və elektron layihələndirmə	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	ABŞ
Avtomatlaşdırma və nəzarət sistemlərinin layihələndirilməsi	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	ABŞ
Telekommunikasiyanın layihələndirilməsi	Xidian University	Çin
Elm və texnika	Harbin Institute of Technology	Çin
Biomedikal mühəndisliyi	Harvard University	ABŞ
Informatika və mühəndislik	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	ABŞ
Mülki tikinti	Tongji University	Çin
Kimya mühəndisliyi	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	ABŞ
Materialşünaslıq və mühəndislik	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	ABŞ
Nanonəlm və nanotexnologiya	Nanyang Technological University	Sinqapur
Enerji elmləri və mühəndislik	Tsinghua University	Çin
Ekologiya və mühəndislik	Harvard University	ABŞ
Su ehtiyatları	ETH Zurich	İsveçrə
Qida elmi və texnikası	Jiangnan University	Çin
Biotexnologiya	Harvard University	ABŞ
Aerokosmik texnika	Beihang University	Çin
Dünya okeanı mühəndisliyi	Shanghai Jiao Tong University	Çin
Nəqliyyat elmləri və texnikası	Southeast University	Çin
Uzaqdan zondlaşdırma	Wuhan University	Çin
Mədən sənayesi	Central South University	Çin
Metallurgiya maşınqayırması	University of Science and Technology Beijing	Çin
Biologiya elmləri	Harvard University	ABŞ
İnsan biologiyası elmləri	Harvard University	ABŞ
Kənd təsərrüfatı elmləri	Wageningen University & Research	Niderland
Baytarlıq elmləri	Ghent University	Belçika
Klinik tibb	Harvard University	ABŞ
İctimai səhiyyə	Harvard University	ABŞ
Dış xəstəlikləri elmləri	University of Michigan-Ann Arbor	ABŞ
Qulluq	University of Pennsylvania	ABŞ
Tibbi texnologiya	Harvard University	ABŞ
Farmakologiya və əczaçılıq elmləri	Harvard University	ABŞ
İqtisadiyyat	University of Chicago	ABŞ
Statistika	Harvard University	ABŞ
Qanun	Yale University	ABŞ
Siyasi elmlər	Harvard University	ABŞ
Sosiologiya	Harvard University	ABŞ
Təhsil	Harvard University	ABŞ
Kommunikasiya	University of Amsterdam	Niderland
Psixologiya	Harvard University	ABŞ
Biznesin administrasiyası	Erasmus University Rotterdam	Niderland
Maliyyə	New York University	ABŞ
Menejment	National University of Singapore	Sinqapur
İctimaiyyət	Aarhus University	Danimarka
Qonaqpərvərlik və turizm	Polytechnic University China- Hong Kong	Honkonq
Kitabxana və informasiya elmləri	Harvard University	ABŞ